

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนิษฐา เขียววิทย์. การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่ตราขึ้นโดยองค์กรนิติบัญญัติขององค์กรตุลาการ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

กมลชัย รัตนสกาวงศ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบกฎหมายและระบบศาลของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน". ในหนังสือรวมบทความในโอกาสครบ 630 ปี ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์. หน้า 178-194. สมยศ เขื่อไทย, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : พี.เค.พรินติ้งเฮ้าส์, 2531.

_____. พื้นฐานความรู้ทั่วไป : หลักกฎหมายปกครองเยอรมัน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2537.

_____. หลักกฎหมายวิธีบัญญัติในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองของกลุ่มประเทศ Common Law". วารสารนิติศาสตร์. 15, 5 (ธ.ค. 2528) : 1-17.

_____. องค์ประกอบของ "นิติกรรมทางปกครอง" ของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน" วารสารนิติศาสตร์. 17, 3 (ก.ย. 2530) : 35-48.

เกรียงไกร เจริญนาวัฒน์. "องค์กรและวิธีการคุ้มครองประชาชนและควบคุมฝ่ายปกครองภายในฝ่ายปกครองในประเทศไทย" วิทยานิพนธ์ปริญา มหาบัณฑิต, ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

แก้วสรร อติโพธิ์. กฎหมายปกครอง, กรุงเทพมหานคร : บริษัทสารมวลชน,
2533.

_____ . ข้อมูลเบื้องต้นประกอบการดำเนินงานศาลปกครองของฝรั่งเศสและ
ของประเทศเบลเยียมฯ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา, 2537.

คณะกรรมการกฤษฎีกา, สำนักงาน. บันทึกเรื่องแนวทางการพัฒนาคณะกรรมการ
กฤษฎีกาและการพัฒนาระบบกระบวนการยุติธรรมทางปกครองของไทย.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2529.

_____ . วารสารกฎหมายปกครอง ฉบับพิเศษ 120 ปีเคาน์ซิลออฟสเตต
จากสถาบันที่บริหารราชการแผ่นดิน มาเป็นคณะกรรมการกฤษฎีกา.
กรุงเทพมหานคร : บริษัทประชาชน จำกัด, สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา, 2537.

_____ . "เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร "หลักกฎหมายปกครอง
เบื้องต้น" (โครงการฝึกอบรมนิติกรของสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ณ ห้องประชุมใหญ่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา วันที่
5-7 กุมภาพันธ์ 2529).

_____ . "เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร "หลักกฎหมายปกครอง :
วิธีบัญญัติ" (โครงการฝึกอบรมนิติกรของสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ณ ห้องประชุมใหญ่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา วันที่
26-27 สิงหาคม 2530).

จรัญ ภักดีชนากุล. การควบคุมและตรวจสอบฝ่ายปกครองในอังกฤษ. เอกสาร
การสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการจัดตั้งองค์กรข้าราชการ
การปกครอง, 2531.

จิรนิติ หะวานนท์. "การตรวจสอบการกระทำทางปกครองโดยศาลยุติธรรม"
บทบัญญัติ. เล่ม 42 (พ.ศ. 2529).

จำปี โสทธิพันธ์. หลักกฎหมายนิติกรรมสัญญา. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนัก
 พิมพ์วิญญูชน จำกัด, 253..

ชาญชัย แสวงศักดิ์. "ข้อพิจารณาบางประการเกี่ยวกับนิติกรรมทางปกครองและ
 สัญญาทางปกครองตามแนวความคิดของฝรั่งเศส". วารสารกฎหมาย
 ปกครอง. 9 (เมษายน 2533).

_____ . "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการฟ้องคดีในเรื่องการสอบ
 และการวัดผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามหลักกฎหมายปกครอง
 ของฝรั่งเศส". วารสารกฎหมายปกครอง. เล่ม 8 (พ.ศ. 2532)
 : 59-68.

_____ . ความเป็นมาและบทบาทของ "พนักงานคดีปกครอง" ในระบบ
 วิธีพิจารณาคดีปกครองของประเทศฝรั่งเศสของศาลยุติธรรมของ
 ประชาคมยุโรปและของประเทศไทย. วารสารกฎหมายปกครอง
 7 (สิงหาคม 2531) : 315.

_____ . ความเป็นมาและปรัชญากฎหมายมหาชน. วารสารกฎหมาย
 ปกครอง. เล่ม 4 ตอน 3 (ธันวาคม 2530) : 486.

_____ . ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง เล่ม 1. กรุงเทพฯ :
 บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, 2538.

_____ . พัฒนาการของกฎหมายมหาชนในต่างประเทศและในประเทศไทย.
 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2538.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. "เอกสารทางวิชาการประกอบการพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับ
คณะกรรมการตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการ
กฤษฎีกา พ.ศ. 2522". วารสารกฎหมายปกครอง, เล่ม 7 ตอน 2
(สิงหาคม 2531) :

_____. "เอกสารทางวิชาการประกอบการพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับ
คณะกรรมการตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการ
กฤษฎีกา พ.ศ. 2522". วารสารกฎหมายปกครอง, เล่ม 7 ตอน 2
(สิงหาคม 25..) : 843.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์ศานต์. การควบคุมการใช้อำนาจนิติบัญญัติ. เอกสารการสอน
ชุดวิชากฎหมายมหาชน หน่วยที่ 8-15, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
พิมพ์ครั้งที่ 13. พ.ศ. 2534, หน้า 513.

_____. "คดีปกครองเยอรมัน". ในหนังสือรวมบทความในโอกาสครบ
60 ปี ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์. หน้า 166-177. สมยศ เชื้อไทย,
บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : พี.เค.พรินติ้งเฮ้าส์, 2531.

_____. นิติกรรมทางตุลาการและการควบคุมนิติกรรมในฝ่ายปกครอง.
วารสารนิติศาสตร์, 21(2534) : 600.

_____. "องค์กรแบบคณะกรรมการ", วารสารกฎหมายปกครอง,
(เมษายน 2526) : 51.

_____. องค์กรตุลาการในสหพันธ์รัฐเยอรมัน. วารสารกฎหมายปกครอง,
1(เมษายน 2525) : 99-101.

ธีรเดช สุวฑิต. "การควบคุมฝ่ายปกครองโดยศาลเฉพาะกิจตามพระราชบัญญัติ
ในประเทศไทยอังกฤษ". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชน เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
นิติธรรม, 2537.

_____. กฎหมายมหาชน เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม,
2537.

_____. กฎหมายมหาชน เล่ม 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม,
2539.

_____. โครงสร้างการบริหารงานบุคคลของผู้พิพากษาในบางประเทศ.
รวบรวมความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 84 ปี ศาสตราจารย์
จิตติ ดิงศ์ภักย์. หน้า 21-27, 2537.

_____. ระบบการควบคุมการใช้อำนาจของรัฐ. ในกฎหมายกับทางเลือก
ของสังคมไทย. หน้า 258. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2537.

_____. ระบบการควบคุมฝ่ายปกครองในประเทศไทยอังกฤษ. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2537.

บราวน์และการ์เนอร์. กฎหมายปกครองฝรั่งเศส แปลโดย อมร จันทรสุมบุรณ์.
กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (ม.ป.ป.)
(เอกสารแผ่นปลิว).

บุรีรักษ์ นามวัฒน์. องค์กรณิติบัญญัติ, เอกการการสอนวิชากฎหมายมหาชน
หน่วยที่ 1-7, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช, หน้า 265.

ประยูร กาญจนกุล. คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

พรทิพย์ จาละ. บทบรรณาธิการ, วารสารกฎหมายปกครอง, เล่ม 10 ตอน 1
(2534) : 3-4.

พูนศักดิ์ ไวสารวจ. "นิติกรรมฝ่ายเดียวทางปกครองในกฎหมายฝรั่งเศส".
วารสารกฎหมายปกครอง, 4(สิงหาคม 2528) :

ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล. "ระบบศาลพิเศษในเยอรมัน", ระพี'17 (2517) :

โกคิน พลกุล. "การวินิจฉัยชี้ขาดคดีปกครอง". เอกสารประกอบการฝึกอบรม
หลักสูตรหลักกฎหมายปกครอง : วิธีสบัญญัติ. (โครงการฝึกอบรม
นิติกร 26-27 สิงหาคม 2537).

_____. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาหลักกฎหมายมหาชน. กรุงเทพฯ :
ภาควิชากฎหมายมหาชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2525.

_____. เอกสารคำบรรยาย วิชา น.741 ปัญหาชั้นสูงทางกฎหมายมหาชน 2
คดีปกครองในฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2528.

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. "การควบคุมการใช้ดุลยพินิจทางปกครองโดยองค์กร
ตุลาการ" ในหนังสือรวมบทความในโอกาสครบ 60 ปี ดร.ปรีดี
เกษมทรัพย์. หน้า 195-208. สมยศ เชื้อไทย, บรรณาธิการ.
กรุงเทพมหานคร : พี.เค.พรินติ้งเฮ้าส์, 2531.

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. "ศาลปกครองกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ". วารสารกฎหมายปกครอง. เล่ม 13 ตอน 2 (พ.ศ. 2537) : 42-54.

_____ . หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราและเอกสารการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

วิชัย วิฑิตเสวี. การควบคุมองค์กรฝ่ายปกครองและการชี้ขาดข้อพิพาททางปกครองในสหรัฐอเมริกา. เอกสารสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การจัดตั้งองค์กรชี้ขาดข้อพิพาทในการปกครอง. รัฐสภา.

_____ . โครงสร้างและการกระทำในทางปกครองตามแนวความคิดของแบบแองโกลอเมริกัน. ตุลพาท 37 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2535) : 51.

_____ . ผู้พิพากษากฎหมายปกครอง. วารสารกฎหมาย 8(2526) : 23.

_____ . ประสบการณ์แห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับวิธีการคุ้มครองประชาชนจากการกระทำที่ผิดพลาดของรัฐบาล. บทบัญญัติ 51(มีนาคม 2538) : 238.

ศรীরาช เจริญพานิช. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน่วยที่ 5 ที่มา ประเภท และข้อดีของกฎหมาย, สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2531, หน้า 105.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. "ข้อความคิดเกี่ยวกับการควบคุมกำกับทางปกครอง".

ในหนังสือรวมบทความในโอกาสครบ 60 ปี ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์.

หน้า 209-219. สมยศ เชื้อไทย, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : พี.เค.พรินติ้งเฮ้าส์, 2531.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. "นิติกรรมทางตุลาการ". วารสารกฎหมายปกครอง เล่ม 9
ตอน 1. (เมษายน 2533) : 150-160.

_____. การควบคุมรัฐวิสาหกิจโดยศาลบัญชีในประเทศฝรั่งเศส.
วารสารนิติศาสตร์. 18 ฉบับที่ 3 (กันยายน 2531) : 1-14.

สมยศ เชื้อไทย. "การกระทำทางปกครอง". วารสารนิติศาสตร์. 17,
3(ก.ย. 2530) : 49-71.

สมศักดิ์ อินทรพันธุ์. "วิธีพิจารณาความของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท
ทางปกครองในประเทศไทย". วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

สิริพันธ์ พลรบ. "คณะกรรมการในทางปกครองตามกฎหมายไทย". วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533.

สุวีร์ ตรีชุกษนากุล. การกระทำของรัฐบาล. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2533.

หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.

อมร จันทรสมบูรณ์. กฎหมายระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ
กฤษฎีกา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทประชาชน จำกัด, 2530.
(ที่ระลึกในงานพิธีพระราชทานเพลิงศพ ศ.ขุนประเสริฐสุภมาตรา
(จรรยา จันทรสมบูรณ์)).

อมร จันทรสมบูรณ์. "ข้อพิจารณาในร่างพระราชบัญญัติการตรวจเงินแผ่นดินของรัฐ
พ.ศ. ....". วารสารนิติศาสตร์. ปีที่ 23 ฉบับที่ 4 (ธันวาคม
2536) : 761-863.

_____. คำบรรยายกฎหมายปกครอง LA 409. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527.

_____. "บันทึกของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทาง
การพัฒนาคณะกรรมการกฤษฎีกาและการพัฒนา" ระบบกระบวนการ
ยุติธรรมทางปกครองของไทย". วารสารกฎหมายปกครอง. เล่ม 4
ตอน 1 (เมษายน 2528) : 1-56.

_____. ประมวลพระราชบัญญัติแห่งกฎหมายปกครอง (Administrative
Law) LA 409. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2526.

อรพิน ผลสุวรรณ สบายรูป. "ศาลบัญชีกับรัฐสภา". วารสารนิติศาสตร์.
ปีที่ 23 ฉบับที่ 4 (ธันวาคม 2536) : 814-819.

_____. "การควบคุมการบังคับใช้งบประมาณและการบริหารการคลัง โดย
องค์กรศาลในระบบการคลังสาธารณะฝรั่งเศส". รวมบทความทาง
วิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี ศาสตราจารย์ไพโรจน์ หัยนาม.
(กันยายน 2535) : 453-478.

อัญชลิตา กองอรรถ. เขตอำนาจพิจารณาคดีปกครองของคณะกรรมการวินิจฉัย
ร้องทุกข์ (ศึกษาตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา
พ.ศ. 2522). วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2534.

อิสระ นิตินันท์ประภาศ. กฎหมายปกครองเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528.

_____. คำสอนวิชากฎหมายปกครองเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพมหานคร : กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2529.

อิสระ นิตินันท์ประภาศ. "คำอภิปรายในการประชุมทางวิชาการเรื่องปัญหา
การจัดตั้งศาลปกครองในไทย". วารสารนิติศาสตร์. 2 (เล่มที่ 1)
(2524) : 88-146.

อุดม รัฐอมฤต. "สภาวิชาชีพ". วารสารนิติศาสตร์. ปีที่ 19 (มิถุนายน
2532).

"เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง หลักกฎหมายปกครอง" จัดโดย สมาคม
กฎหมายมหาชนแห่งประเทศไทย, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา,
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภาควิชากฎหมายมหาชน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ณ ห้องประชุมชั้น 3 คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง วันที่ 23-24 กรกฎาคม 2528.

ภาษาต่างประเทศ

Alain Planty. Traite Pratique de la Fongtion publique,
3 ed. 1971.

Alan Leadbeater. Council on administration. Study Paper
for the Law Reform Commission of Canada, 1980.

Bernard Schwartz. Administrative Law. A Case Book.
edition 2 : Little Brown and Company, 1993.

Brown, L.Neville and Bell, J.F. French Administrative Law. 3rd ed. London : Butterworths, 1990.

Callette MEME. "Juridictions administratives specialisees. Reportoire de contentieux administratif. Dalloz. 1989.

Evans, J.M. de Smith's Judicial Review of Administrative Action. 4th ed. London : Stevens & Sons Ltd., 1980.

H.W.R. WADE and CHRISTOPHER FORSYTH. Administrative Law. 7th ed. 1993.

J.M. AUBY et R. DRAGO. Traite de Contentieux Administratif Tome 2. L.G.D.J. Paris, 1984.

Martin Shapiro, The Supreme Court and Administrative Agencies, The FREE PRESS, New York, 1968, pp.6.

Olivier FOUQUES. "Recours en cassation", Reportoire de contentieux administratif. Dalloz. 1989.

Wraith and Hutchesson. Administrative Tribunals. London : George Allen and Unwin Ltd., 1973.

ภาคผนวก ก.

รวมคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เกี่ยวกับคณะกรรมการที่ขาดข้อพิพาท
และประเด็นที่เกี่ยวข้อง

1. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 52/2524
เรื่องร้องทุกข์ของนายแถมเวท เวทชะเวทิน
2. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 1/2525
เรื่องร้องทุกข์ของนายสนิท ชีชวาลย์
3. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 30/2525
เรื่องร้องทุกข์ของนายเชื้อ เพชรช่อ
4. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 65/2525
เรื่องร้องทุกข์ของนายสมชาย ปัทมะสุนันท์
5. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 66/2525
เรื่องร้องทุกข์ของนายโกศล อนันตพงษ์
6. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 68/2525
เรื่องร้องทุกข์ของ ผศ.สพโชค ลีตากุล
7. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 69/2525
เรื่องร้องทุกข์ของนายไพบูลย์ นิมิตรกุล
8. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 85/2525
เรื่องร้องทุกข์ของนายชัยชาญ สัตยเลขา
9. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 85/2525
เรื่องร้องทุกข์ของนายธรรมศักดิ์ นิโครธานนท์
10. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 47/2527
เรื่องร้องทุกข์ของ น.ส.ทองสุข เสือเอี่ยม และ น.ส.จำปี เสือเอี่ยม
11. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 55/2527
เรื่องร้องทุกข์ของนางพั่ว ศรีบัวโรย

12. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 66/2527
เรื่องร้องทุกข์ของนายอานนท์ กรรณสูต
13. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 81/2527
เรื่องร้องทุกข์ของนายสุวรรณ มหาสุวรรณพลี
14. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 104/2527
เรื่องร้องทุกข์ของนายกมล สุกทาร์ส
15. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 2/2538
เรื่องร้องทุกข์ของนายนิพัทธ์ ศุภพันธ์
16. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 4/2528
เรื่องร้องทุกข์ของ รตท.ปราบภัย จินาฮิน
17. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 97/2528
เรื่องร้องทุกข์ของ รตอ.อำนวยการ วงศ์พิศาล
18. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 26/2529
เรื่องร้องทุกข์ของบริษัท จีเรวัตตร ไตย์สตีฟ จำกัด (BOI)
19. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 47/2529
เรื่องร้องทุกข์ของ พลเอกชำนานู นิลวิเศษ
20. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 30/2530
เรื่องร้องทุกข์ของนายพินิจ เรืองวัฒน์
21. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 58/2530
เรื่องร้องทุกข์ของ หจก.ธีระบราเซอร์
22. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 7/2531
เรื่องร้องทุกข์ของ หจก.ลิขนะเข็สรถก่อสร้าง
23. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 27/2531
เรื่องร้องทุกข์ของ บริษัทไทยเซ็นทรัลเคมี จำกัด
24. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 28/2531
เรื่องร้องทุกข์ของ หจก.โยธาสถาปัตย์ปัตตานี

25. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 5/2532
เรื่องร้องทุกข์ของนางสาวมาลัย วิทยะ
26. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 65/2532
เรื่องร้องทุกข์ของนายสมชาย ปัญญลักษณ์
27. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 22/2532
เรื่องร้องทุกข์ของนางศิวาพร มัณฑุภานท์
28. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 23/2532
เรื่องร้องทุกข์ของนายสุริยา (พงษ์พิพัฒน์) บุญลือพันธ์
29. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 52/2532
เรื่องร้องทุกข์ของนายมีชัย ศรีบางพูน
30. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 57/2532
เรื่องร้องทุกข์ของ บ.พีเอส.เรียลเอสเตท จำกัด
31. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 71/2532
เรื่องร้องทุกข์ของนายสยาม คำเมฆ
32. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 74/2532
เรื่องร้องทุกข์ของ บริษัท ลาดหลุมแก้วการขนส่ง จำกัด
33. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 75/2532
เรื่องร้องทุกข์ของนายบุญส่ง เทพวีระพงศ์
34. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 79/2532
เรื่องร้องทุกข์ของ น.ศ. ชันัญญา วรณิสร์
35. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 13/2533
เรื่องร้องทุกข์ของนายพิศิษฐ์ ศุกรโสจ
36. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 14/2533
เรื่องร้องทุกข์ของนายสนิท บังเกิดฤทธิ์ และนางบังอร ดับทุกข์วิมล
37. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 14/2533
เรื่องร้องทุกข์ของนายเติมศักดิ์ กฤษณามระ กับผู้ร้องทุกข์อื่น

38. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 20/2533
เรื่องร้องทุกข์ของนายไพบูลย์ วงศ์พิมพ์รัมย์
39. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 40/2533
เรื่องร้องทุกข์ของ บริษัท สหสามัคคีโพธิ์ทองเดินรถ จำกัด
40. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 42/2533
เรื่องร้องทุกข์ของ พันตำรวจเอกเชาว์ ประสพสันต์
41. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 45/2533
เรื่องร้องทุกข์ของนายสุภา อักษรถึง
42. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 46/2533
เรื่องร้องทุกข์ของ จสอ. เกียรติภรณ์ โกมลรัตน์ และนายณัฐวัฒน์ โกมลรัตน์
43. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 47/2533
เรื่องร้องทุกข์ของ หจก.บุญพรหม
44. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 59/2533
เรื่องร้องทุกข์ของนายจาร์โรจน์ ด้านเกียรติกิจ
45. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 61/2533
เรื่องร้องทุกข์ของนายชาญ พงษ์จิราพันธ์
46. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 62/2533
เรื่องร้องทุกข์ของ บริษัท ศศิวิมล จำกัด
47. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 63/2533
เรื่องร้องทุกข์ของนายอรรถ เอี่ยมรอด
48. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 64/2533
เรื่องร้องทุกข์ของ พล.ต.ต. ชัยสิทธิ์ กาญจนกิจ
49. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 24/2534
เรื่องร้องทุกข์ของนายศิริราช อ่ำไพภักดิ์
50. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 83/2534
เรื่องร้องทุกข์ของนายมนู จันทิห้ำ นายบุญเส็ง แสงบุงค์
และนายประสิทธิ์ นันทนา

51. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 92/2534
เรื่องร้องทุกข์ของ รตท.อารี วิษัฎาจร
52. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 4/2535
เรื่องร้องทุกข์ของ พตท.เจือ ครองบุญ
53. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 12/2535
เรื่องร้องทุกข์ของนายประเสริฐ ธนาฤทธิ์
54. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 16/2535
เรื่องร้องทุกข์ของ บริษัท เชียงใหม่ รีมิง จำกัด
55. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 34/2535
เรื่องร้องทุกข์ของนายสุวรรณ มะเดชะ
56. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 33/2535
เรื่องร้องทุกข์ของนายประเวศ หงสนันท์
57. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 34/2535
เรื่องร้องทุกข์ของนายสุวรรณ มะเดชะ
58. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 36/2535
เรื่องร้องทุกข์ของนายบุญเลิศ ชงภักดี
59. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 48/2535
เรื่องร้องทุกข์ของนายตนา สมาธิวัฒน์
60. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 60/2535
เรื่องร้องทุกข์ของ รตอ.สกุล บุญทวี
61. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 71/2535
เรื่องร้องทุกข์ของ น.ส.มณี ด้านรุ่งศิริกุล
62. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 9/2536
เรื่องร้องทุกข์ของ รตท.อาสา พันธเสน
63. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 13/2536
เรื่องร้องทุกข์ของนางจินตนา อินทร์เด็ก

64. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 19/2536
เรื่องร้องทุกข์ของพลตำรวจตรี เวทย์ เพชรบรม
65. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 48/2536
เรื่องร้องทุกข์ของนายจาร์กซ์ คำสนิท
66. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 14/2537
เรื่องร้องทุกข์ของนายสง วัฒนสิน
67. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 25/2537
เรื่องร้องทุกข์ของนายวิวัฒน์ วงศ์ก้อ
68. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 26/2537
เรื่องร้องทุกข์ของ บริษัท อุตสาหกรรมโคราช จำกัด
69. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 34/2537
เรื่องร้องทุกข์ของ พตอ.ทรงศักดิ์ โสภจรรย์
70. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 35/2537
เรื่องร้องทุกข์ของนายสุจินต์ ไผ่เจริญ
71. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 36/2537
เรื่องร้องทุกข์ของนายนิยม แก้วกัณฑ์รัตน์
72. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 37/2537
เรื่องร้องทุกข์ของนายสมพร ชัยจิต นายชูชาติ คงมั่น นายสังคชัย สันติรุ่งเรือง
73. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 38/2537
เรื่องร้องทุกข์ของ จสต.ไชยอนันต์ ยอดเกวียน
74. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 57/2537
เรื่องร้องทุกข์ของนายดาบตำรวจรัส คงนุรักษ์
75. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 58/2537
เรื่องร้องทุกข์ของนายมานิตย์ ภู่กำชัย
76. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 42/2537
เรื่องร้องทุกข์ของนายทินกร แก้วกรกฎ

77. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 70/2537
เรื่องร้องทุกข์ของนิติบุคคลอาคารชุด ซิลเวอร์บีช คอนโดมิเนียม
78. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 73/2537
เรื่องร้องทุกข์ของ รศ. ประสงค์ แสงพ้ายพ
79. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 74/2537
เรื่องร้องทุกข์ของนายประเสีสร ทิพย์บุญศรี
80. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 5/2538
เรื่องร้องทุกข์ของนายอนันต์ รัตนวงศ์
81. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 12/2538
เรื่องร้องทุกข์ของนายณัฐวุฒิ การะเกษร และนางมณฑา การะเกษร
82. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 32/2538
เรื่องร้องทุกข์ของนายชิตีพันธ์ุ พันธมนันท์
83. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 38/2538
เรื่องร้องทุกข์ของนายรังษี สุวิสุทธิเกษม
84. คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 79/2538
เรื่องร้องทุกข์ของนายเก่งกาจ จุลสมุห์พงศ์

ภาคผนวก ข

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์
ที่เกี่ยวกับคณะกรรมการตามกฎหมาย

(1) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 52/2525
เรื่องร้องทุกข์ของนายแถมเวท เวทชะเวทิน

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์ซึ่งเป็นอดีตข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญ ระดับ 6 ได้ร้องทุกข์ในกรณีที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะกระทำผิดวินัย ซึ่งทางจังหวัดได้สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ แต่คณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัด (ก.จ.) มีมติให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการฐานมีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ผู้ร้องทุกข์ได้อุทธรณ์มติของ ก.จ. แต่ ก.จ. พิจารณาให้ยกอุทธรณ์ของผู้ร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์เห็นว่า ขั้นตอนในการสอบสวนทางวินัย ของคณะกรรมการสอบการพิจารณาการสั่งการของผู้บังคับบัญชาขั้นต้น และการพิจารณาสั่งการของ ก.จ. ไม่ชอบด้วยกฎหมายและข้อเท็จจริง ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดังนี้

(ก) คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไม่ปฏิบัติตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2518) ข้อ 12 โดยไม่สรุปค่าให้การของพยานฝ่ายกล่าวหาให้ผู้ร้องทุกข์ทราบ และไม่ให้อีกแก่ผู้ร้องทุกข์นำพยานที่รู้เห็นเหตุการณ์มาให้ถ้อยคำเพื่อสนับสนุนค่าให้การของผู้ร้องทุกข์

(ข) ในการพิจารณาอุทธรณ์ของ ก.จ. ไม่ให้อีกแก่ผู้ร้องทุกข์ชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นการขัดต่อกฎ ก.พ. ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2518) ข้อ 7

(ค) ผู้ร้องทุกข์ไม่เคยรับสารภาพต่อคณะกรรมการสอบสวน แต่ในคำสั่งลงโทษอ้างว่า ผู้ร้องทุกข์สารภาพต่อคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งไม่เป็นความจริง

(ง) ตามคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ ข้าราชการมีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่ถูกลบส่วนนั้น มิได้ชี้แจงให้ชัดเจนว่า ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างไรเพียงใด กลับตรงข้ามคือหลังจากถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ทางราชการยังแต่งตั้งผู้ร้องทุกข์เป็นกรรมการ และเลขานุการในการสอบแข่งขันเข้ารับราชการอีก 5 ครั้ง ซึ่งไม่มีเรื่องเสียหายและในปี 2520 ยังได้รับพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ขั้นอีกด้วย

(จ) ในการสั่งยกอุทธรณ์ของ ก.จ. มิได้ให้เหตุผลในการสั่งยกอุทธรณ์ทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ผู้ร้องทุกข์ได้อ้างเป็นข้อ ๆ

(ฉ) ระดับโทษที่ผู้ร้องทุกข์ได้รับไม่เหมาะสม เมื่อเปรียบเทียบกับคำสั่งลงโทษเจ้าหน้าที่รายอื่นซึ่งได้กระทำความผิดทำนองเดียวกัน

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 4) ได้วินิจฉัยว่าการสอบสวนทางวินัยไม่ได้สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามมาตรา 86 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และกฎ ก.พ. ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2518) เป็นเหตุให้การพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงมีมติเสนอแนะนายกรัฐมนตรีนั่งฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารเพื่อสั่งการแก้ไขดังนี้

- (ก) ให้เพิกถอนคำสั่งที่สั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ
- (ข) ให้คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยทำการสอบสวนใหม่ในขั้นตอนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายให้ชอบด้วยกฎหมาย
- (ค) ขอบกพร่องทำนองเดียวกันกับเรื่องของผู้ร้องทุกข์นี้ได้เกิดขึ้นอีก 2 ครั้งต่อมา แต่การลงโทษน้อยกว่าที่สั่งลงโทษผู้ร้องทุกข์ จึงนับว่าไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องทุกข์
- (ง) ถ้าเห็นว่าการดำเนินการตามข้อ ข และข้อ ค จะเป็นการยุ่งยากและจากข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงพอเห็นได้ว่า ผู้ร้องทุกข์ถูกสั่งให้ออก

จากราชการ ด้วยการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรม ควรสั่งให้
ผู้ร้องทุกข์กลับเข้ารับราชการย้อนหลังถึงวันที่สั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ

(จ) เมื่อได้ดำเนินการเป็นประการใดแล้ว สมควรสั่งการ
ทุกกระทรวง ทบวง กรม ทราบเพื่อเป็นแนวปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัดต่อไป

บันทึกข้อสังเกตของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นประกอบ
การพิจารณาสั่งการของนายกรัฐมนตรีว่า

(ก) นายกรัฐมนตรีอาจพิจารณาสั่งการให้จังหวัดชัยภูมิดำเนินการ
การสอบสวนใหม่ให้ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย และรอให้ได้ข้อเท็จจริงที่แน่ชัด
แล้วจึงสั่งการเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งที่ให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ

(ข) สำหรับที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เห็นว่าการลงโทษ
ไม่เป็นธรรมนั้น เลขาธิการฯ เห็นว่าการลงโทษข้าราชการควรจะเป็นความรับผิดชอบ
เฉพาะบุคคล ไม่ใช่จะเป็นโทษในระดับเดียวกันหมด เพราะข้อเท็จจริงย่อมแตกต่างกันไป

(ค) การสั่งให้ผู้ร้องทุกข์กลับเข้ารับราชการจะต้องดำเนินการ
การสอบสวนตามกฎหมายอีกครั้งตามข้อ 2 ก่อน แล้วจึงจะพิจารณาสั่งการต่อไป
การสั่งการไปก่อนนั้นอาจเกิดความเสียหายแก่ทางราชการได้

(ง) สำหรับข้อเสนอนี้ 5 นั้น เลขาธิการฯ มีความเห็นพ้อง
ด้วยว่าถ้ายังมีการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย นายกรัฐมนตรีอาจสั่งเพิกถอนคำสั่ง
ลงโทษได้

แต่อย่างไรก็ดี ปรากฏข้อเท็จจริงจากบันทึกข้อสังเกตของ
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ในการรับเรื่องร้องทุกข์ได้มีประเด็นในปัญหา
ข้อกฎหมายว่า คำสั่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (ชัยภูมิ) ที่กระทำตามมติของ
คณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัด เป็นคำร้องทุกข์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่
เพราะเป็นเรื่องร้องทุกข์มติของคณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัดซึ่งเป็นคณะกรรมการ

การตามกฎหมายอื่นตามมาตรา 7 (2) (ค) ซึ่งยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากระบุให้มีการ
อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ และ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะ
ที่ 4) แล้วปรากฏว่า คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 4) ได้วินิจฉัยว่า เป็น
เรื่องที่อยู่ในอำนาจของ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา 7 (2) (ก)
ประกอบกับมาตรา 19

คำสั่งของนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติ
ราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ครบคณะพิจารณา
ในประเด็นที่ว่า คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีอำนาจพิจารณาเรื่องนี้หรือไม่เพราะ
อาจต้องห้ามตามมาตรา 7 (2) (ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา
พ.ศ. 2522

คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ในการประชุมใหญ่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ปรากฏว่า
ที่ประชุมได้มีความเห็นแตกต่างกันเป็น 2 ฝ่าย คือ

ฝ่ายเสียงข้างมาก มีความเห็นว่า คณะกรรมการวินิจฉัย
ร้องทุกข์มีอำนาจพิจารณาเรื่องนี้ เพราะมิใช่เป็นเรื่องการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำ
วินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้น ตามกฎหมายอื่นในปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา
7 (2) (ค)

ฝ่ายเสียงข้างน้อย มีความเห็นว่า คณะกรรมการวินิจฉัย
ร้องทุกข์ไม่มีอำนาจพิจารณาเรื่องนี้ เพราะเป็นเรื่องการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำ
วินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้น ตามกฎหมายอื่นในปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา
7 (2) (ค) ซึ่งจะรับพิจารณาได้ก็ต่อเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้กระทำได้นั้น

บันทึกข้อสังเกตของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการวินิจฉัย
ร้องทุกข์

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอข้อสังเกตว่า เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการฝ่ายเสียงข้างน้อย โดยให้เหตุผลประกอบดังนี้

(ก) ในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับระบบควบคุมการใช้ดุลพินิจของฝ่ายบริหาร จะต้องคำนึงถึงโครงสร้างทางบริหาร ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างคำวินิจฉัยของ "คณะกรรมการ" กับการสั่งการของฝ่ายบริหารที่กระทำโดยบุคคลคนเดียว พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 จึงได้บัญญัติระบบการควบคุมไว้แตกต่างกัน สังเกตได้จากถ้อยคำในกฎหมายที่ใช้คำว่า "อุทธรณ์" ในกรณีที่เป็นการร้องเรียนคำวินิจฉัยของ "คณะกรรมการตามกฎหมาย(อื่น)" ซึ่งต่างจากเรื่อง "ร้องทุกข์" อื่น ๆ

(ข) "คณะกรรมการตามกฎหมาย" นั้น มีหลายประเภท ล้วนแต่มีความชำนาญแต่ละด้านต่างกัน การที่รัฐจะนำ "คณะกรรมการตามกฎหมาย" ประเภทหนึ่งประเภทใดมาอยู่ภายใต้บังคับของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในปัญหาข้อกฎหมาย ตามมาตรา 7(2)(ค) รัฐคงต้องพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อน หากเห็นความจำเป็นที่จะต้องให้อยู่ภายใต้บังคับของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ รัฐก็จะตราพระราชกฤษฎีกาบังคับใช้ต่อไป

(ค) "คณะกรรมการตามกฎหมาย" ของรัฐมีจำนวนมาก หลายประเภทและมีความเชี่ยวชาญต่างกันไป คณะกรรมการบางคณะอาจมีความเชี่ยวชาญกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ซึ่งเพิ่งมีการจัดตั้งขึ้นมา ดังนั้น เพื่อป้องกันการใช้ไปก้าวล่วงงานของ "คณะกรรมการตามกฎหมาย" พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ จึงได้บัญญัติเรื่อง "เขตอำนาจ" ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ไว้ โดยตัดเรื่อง "การอุทธรณ์" ออกจาก "เขตอำนาจ" ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

นอกจากนี้ยังได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการสั่งการของนายกรัฐมนตรีว่า อาจสั่งการในทางใดทางหนึ่งเท่านั้น คือ

- พิจารณาสั่งการแต่เพียง"รับทราบ" ผลการวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่เท่านั้น เพราะหากว่า นายกรัฐมนตรีเห็นด้วยกับคำวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่จะทำให้คำวินิจฉัยนี้กลายเป็นบรรทัดฐาน และมีผลทำให้การสั่งการตามมติของ "คณะกรรมการตามกฎหมาย" อื่น ๆ ทั้งหมด (ไม่ว่าประเภทใด ๆ) จะอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้เสมอ ซึ่งจะก่อให้เกิดความไม่แน่นอนก็จะขึ้นแก่ระบบการวินิจฉัยหรือการสั่งการของคณะกรรมการอื่น ๆ ทั้งหมด ซึ่งไม่น่าจะเป็นผลดีแก่การบริหารประเทศ

- พิจารณาสั่งการไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ฝ่ายข้างมาก

คำสั่งของนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งให้คณะกรรมการร่างกฎหมายครบคณะพิจารณา คำร้องทุกข์ในประเด็นดังต่อไปนี้

(ก) การร้องทุกข์ของนายแถมเวท เวทชะเวทิน เป็นกรณีตามมาตรา 7(2)(ค) หรือไม่

(ข) กรณีจะเป็นประการใดก็ตาม เรื่องนี้เป็นกรณีตามมาตรา 19(ค) หรือ(ง)

คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการร่างกฎหมาย

กรรมการร่างกฎหมาย โดยที่ประชุมใหญ่ ได้มีความเห็นว่าเป็นการร้องทุกข์ มติของคณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัด (ก.จ.) ซึ่งสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการฐานมีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน จึงถือได้ว่า

เป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายอื่น ตามนัยมาตรา (7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 เมื่อยังไม่มีพระราชกฤษฎีการะบุให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์รับพิจารณาได้ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จึงไม่มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์ของนายแถมเวท เวทชะเวทิน

ประเด็นที่สอง เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ไม่มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นนี้ต่อไป

คำสั่งของนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งในเรื่องร้องทุกข์นี้ ดังนี้

- (ก) รับทราบผลการตีความของคณะกรรมการร่างกฎหมาย
- (ข) ไม่รับเรื่องร้องทุกข์ของนายแถมเวท เวทชะเวทิน

ไว้พิจารณาและให้ยุติเรื่อง

(2) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 36/2525

เรื่องร้องทุกข์ของนายเชื้อ เพชรช่อ

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ความว่า ขณะที่ผู้ร้องทุกข์ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างปี 2516 - 2517 ผู้ร้องทุกข์ถูกนายทุนเจ้าหน้าที่ ผู้ทุจริตและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของ กระทรวงมหาดไทยร่วมกันกลั่นแกล้งกล่าวหาผู้ร้องทุกข์ว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบทำให้ผู้ร้องทุกข์ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยถูกสั่งพักราชการ และถูกสั่งให้ออกจากราชการ ในกรณีจัดซื้อข้าวสารราคาถูกลงมาจำหน่ายช่วยเหลือประชาชนและกรณีใช้จ่ายเงินงบประมาณปี พ.ศ. 2517 นอกจากนั้นการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ไม่ชอบด้วยกฎหมายหลายประการทำให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับความเดือดร้อนและเสียหาย ผู้ร้องทุกข์จึงขอให้พิจารณาให้ความเป็นธรรม

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์(คณะที่ 4) ได้วินิจฉัยว่าการที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในกรณีนี้เป็นการสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล ฉะนั้นเมื่อนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลได้สั่งการเด็ดขาดแล้ว จึงเข้าลักษณะต้องห้ามมิให้รับไว้พิจารณาตามมาตรา 20(2)แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 จึงมีมติไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา

ข้อสังเกตของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของนายกรัฐมนตรีว่า สมควรสั่งการไม่รับเรื่องนี้ไว้พิจารณาตามความเห็นของ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ไว้ก่อน และความเห็นของคณะกรรมการฯทำให้เกิดผลในการไม่รับคำร้องทุกข์ว่า เพราะนายกรัฐมนตรี "ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล" ได้สั่งการ(ตามมติ ก.พ.) เป็นการเด็ดขาดแล้ว กรณีจึงต้องห้ามไม่ให้รับไว้พิจารณา(ตามมาตรา 20(2))นั้น เลขาธิการเห็นว่าเหตุผลดังกล่าวนี้ยังมีปัญหาในข้อกฎหมายอยู่ว่า นายกรัฐมนตรีได้สั่งการ (ตามมติของ ก.พ.) นี้ด้วย "ฐานะ" อย่างไร เพราะในกรณีนี้นายกรัฐมนตรีอาจสั่งการในฐานะประธาน ก.พ. และผู้ควบคุมดูแลราชการของ ก.พ. (ผู้รักษาการตามกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือน) ก็ได้ โดยที่ปัญหากฎหมายข้อนี้เป็นปัญหาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับปัญหาของกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่าง ๆ อีกหลายฉบับ ซึ่งต้องการการวิเคราะห์และการพิจารณาในรายละเอียด ซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควรก่อนที่จะชี้ขาดไปในทางหนึ่งทางใด

คำสั่งของนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ได้นำเสนอรองนายกรัฐมนตรี (พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พร้อมกับความเห็น ว่า โดยที่ประเด็นที่ว่านายกรัฐมนตรีสั่งการตาม

มติ ก.พ. สิ่งในฐานะใดเป็นเรื่องสำคัญที่จะมีผลให้ค่าวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ถ้าสิ่งในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ก็รับไว้พิจารณาไม่ได้ แต่ถ้าไม่ใช่หัวหน้ารัฐบาลคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ก็ต้องรับไว้พิจารณา ดังนั้น จึงควรให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดำเนินการให้ยุติเสียก่อน

รองนายกรัฐมนตรี (พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ดำเนินการตามความเห็นของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ความเห็นของที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยที่ประชุมใหญ่ได้วินิจฉัยว่า การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษให้ออก ปล่อยออกหรือไล่ออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนนั้น ก.พ. เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณาเมื่อพิจารณาและมีมติประการใด กฎหมายกำหนดให้รายงานนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการ และโดยที่เป็นการสั่งการต่อกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ จึงต้องเป็นการสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล ทั้งนี้ ตามนัยข้อ 9(3) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ดังนั้น การที่นายกรัฐมนตรีสั่งอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนจึงเป็นการสั่งการ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเท่านั้น สำหรับกรณีที่มีความเห็นแย้งว่า อาจเป็นการสั่งการในฐานะอื่นก็ได้ นั้น ที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เห็นว่าการพิจารณาในกรณีนี้เป็นการตีความกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ไม่มีอำนาจที่จะตีความกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนได้

ข้อสังเกตของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของนายกรัฐมนตรีว่าสมควรสั่งไม่รับ เรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา เพราะเหตุที่เป็นการวินิจฉัยอุทธรณ์ค่าวินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย

อื่น โดยยังไม่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้พุทธศักราชเช่นนั้นได้ โดยให้เหตุผลดังนี้

(ก) ในการพิจารณาปัญหาว่าการสั่งการของนายกรัฐมนตรีให้ยกพุทธศักราชของนายเชื้อ เพชรช่อ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน เป็นการสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาลหรือฐานะใดนี้ ที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กล่าวว่า เป็นการสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล แต่ในขณะเดียวกันก็ได้ให้ความเห็นไว้ด้วยว่า กรณีดังกล่าวนี้เป็นการตีความพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 ซึ่งการตีความดังกล่าวเป็นอำนาจของ ก.พ. และคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ประสงค์จะยืนยันผลการตีความของที่ประชุมหรือไม่ ถ้าวินิจฉัยว่าเป็นอำนาจของ ก.พ. เท่านั้นที่จะตีความแล้วที่ประชุมใหญ่ก็ไม่จำเป็นต้องแสดงความเห็นดังกล่าวแต่อย่างใด

(ข) สำหรับข้ออ้างในบันทึกมติที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ว่า เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งการเกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนในกระทรวงทบวงกรมอื่นด้วย จึงเป็นการสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนั้น ก็มีข้อนำพิจารณาว่าบรรดาข้าราชการต่าง ๆ เป็นเจ้าหน้าที่ของ "รัฐ" เหมือนกันหมด มิได้เป็นของกระทรวงทบวงกรมใดโดยเฉพาะ และเจ้าหน้าที่เหล่านั้นมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เมื่อกระบวนการทางกฎหมายกำหนดวิธีให้ยุติไว้เช่นใด ข้อยุตินั้นก็ยิ่งจะให้ข้าราชการต้องปฏิบัติตาม ฉะนั้น การมีข้อยุติอันมีผลบังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในต่างกระทรวงกัน จึงมิได้หมายความว่าจะเป็นการสั่งการข้ามกระทรวงเสมอไป ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้กล่าวไว้ และในเรื่องนี้ตามมาตรา 105 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 ได้กำหนดผลไว้โดยตรงว่า เมื่อนายกรัฐมนตรีสั่งการหรือคณะรัฐมนตรีมีมติเช่นใด "ให้กระทรวง กรม ดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือมติคณะรัฐมนตรี" การเกิดผลบังคับตามมาตรา 105 จึงเป็นไปตามบทบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ การเกิดผลบังคับ มิได้เป็นการใช้อำนาจในฐานะหัวหน้ารัฐบาลตามข้อ 9 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ๆ นั้นก็ได้ ไม่เช่นนั้นแล้วก่อนการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในปี พ.ศ. 2532 ซึ่งในครั้งนั้นกฎหมายได้บังคับ

ให้นายกรัฐมนตรีต้องสั่งการตามที่ ก.พ. มีมติเสนอ โดยจะสั่งการเป็นอย่างอื่นไม่ได้ การสั่งการของนายกรัฐมนตรีจึงเป็นเพียงแบบมิใช่การสั่งการของนายกรัฐมนตรีจริง ๆ และความจริงเป็นเพียงมติของ ก.พ. โดยแท้ ดังนั้นก็ต้องมีปัญหว่าการสั่งการนี้แล้วมาตามมติ ก.พ. เหล่านั้นใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ในกระทรวงอื่นไม่ได้ไปด้วยซึ่งผลในทางกฎหมายมิได้ถือปฏิบัติกันเช่นนั้นแต่อย่างใด

(ค) ในปัญหาการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้ออก ปลดออก และไล่ออกจากราชการนั้น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการและพนักงานของรัฐในขณะนี้ยังแตกต่างกันอยู่มาก และหลายกฎหมายก็มีปัญหาว่าการพิจารณาอุทธรณ์จะยุติลงในส่วนใด เช่น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2521 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐบาล พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2516 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 และพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. 2515 ซึ่งในทางระบบกฎหมายสมควรมีหลักการที่แน่นอนไม่ควรแตกต่างกัน การพิจารณาคดีวินัยข้าราชการเป็นการพิจารณาที่ต้องอาศัย ความรู้และประสบการณ์อย่างเดียวกัน การพิจารณาคดีวินัยข้าราชการเป็นการพิจารณาที่ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์อย่างเดียวกัน จึงจะจัดให้มีระบบที่แตกต่างกันไม่ได้ เว้นแต่จะกำหนดในกฎหมายโดยแจ้งชัดโดยเหตุผลเฉพาะตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน เป็นการสั่งการของนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล จะทำให้เกิดข้อแตกต่างกันในระบบกฎหมาย อันสมควร ได้มีการวิเคราะห์ระบบในเรื่องนี้ไว้แน่ชัดเสียก่อน และเป็นที่น่าสังเกตว่าในการพิจารณาเรื่องทำนองนี้ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่แล้วมา เช่น คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 65/2525 และ 66/2525 (เกี่ยวกับคณะกรรมการอัยการ) ที่ 69/2525 (เกี่ยวกับคณะกรรมการตุลาการ) และที่ 85/2525 (เกี่ยวกับคณะกรรมการข้าราชการครู) ล้วนแต่ได้วินิจฉัยว่าการพิจารณาสั่งการของนายกรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีตามมติของคณะกรรมการเหล่านั้นเป็นการพิจารณาคำวินิจฉัยร้องทุกข์จะพิจารณาตามมาตรา 7 (2)(ค) ประกอบกับมาตรา 26 แห่ง

พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 เหมือนกันทั้งหมด โดยถือตามนัย การสั่งการของรองนายกรัฐมนตรี (พันเอกถนัด คอมันตร์) ในคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 52/2524 กรณีเรื่องร้องทุกข์ ของนายแถมเวท เวทชะเวทิน (เกี่ยวกับคณะกรรมการข้าราชการส่วนจังหวัด) แต่ในคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในเรื่องนายเชื้อ เพชรช่อ (เกี่ยวกับคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน) ที่มีบันทึกมติโดยที่ประชุมใหญ่ในครั้งนั้นก็กลับได้ยกเหตุผลที่แตกต่าง กันออกไป ทั้งที่ไม่มีเหตุต้องวินิจฉัยเช่นนั้น

จากความไม่แน่นอนเพราะยังไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาคดี วินัยข้าราชการอย่างมีระบบที่กล่าวข้างต้น และยังมีปัญหาว่าเป็นการสั่งการของ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลหรือไม่ จึงเสนอความเห็นเพื่อประกอบการ พิจารณาว่า ทั้งนี้ ตามนัยคำวินิจฉัยที่แล้วมาของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คำสั่งของนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติ ราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งไม่รับเรื่องร้องทุกข์ไว้พิจารณาตามมติคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 4)

(3) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 65/2525 และที่ 66/2525 และ ที่ 17/2526 เรื่องร้องทุกข์ของนายสมชาย ปัทมะสุนทร นายโกศล อนันตพงษ์ นายสำเริง ชนสมกุลวัฒน์ และนายสมหมาย สิริยานนท์

เรื่องร้องทุกข์ทั้งสามเรื่องเป็นเรื่องร้องทุกข์ที่มีมูลกรณี เดียวกันคือ ผู้ร้องทุกข์ทั้งหมดเป็นข้าราชการอัยการ ผู้ร้องทุกข์ได้ถูกรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย สั่งปลดออกจากราชการ ฐานไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบแบบ แผนของทางราชการ ปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ขัดคำสั่งผู้บังคับ บัญชา เป็นเหตุให้ราชการเสียหาย อันมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากการประชุมคณะกรรมการ อธิการโดยไม่ชอบ ผู้ร้องทุกข์ทั้งหมดจึงได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

กรณีนายสมชาย ปัทมะสุนนท์

คำร้องทุกข์

นายสมชาย ปัทมะสุนนท์ อดีตรองอธิบดีกรมอัยการร้องทุกข์ ขอให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษและให้รับผู้ร้องทุกข์เข้ารับราชการตามเดิม โดยอ้างว่า

(ก) ข้าราชการอัยการซึ่งเป็นกรรมการอัยการโดยตำแหน่ง นั้น เป็นการทำหน้าที่ 2 ฐานะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมิใช่ผู้บังคับบัญชา ของกรรมการอัยการจึงตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยแก่ผู้ร้องทุกข์ เพราะการกระทำ ในฐานะที่เป็นกรรมการอัยการไม่ได้

(ข) ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ ฝ่ายอัยการฯ การเสนอปัญหาว่า กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิผู้ใดพ้นจากตำแหน่งเป็น อำนาจของอธิบดีกรมอัยการ รัฐมนตรีหรือประชาชน ก.อ. ไม่มีอำนาจเสนอ และ ก.อ. ชุดเดิมพิจารณาปัญหาของตนเองเป็นการขัดต่อมาตรา 20 วรรคสี่ของพระราช บัญญัติดังกล่าว

(ค) การสิ้นสุดวาระของกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิจะนำ หลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ใช้ไม่ได้

(ง) คำสั่งตั้งกรรมการสอบสวนไม่ชอบเพราะผู้ร้องทุกข์ ไม่ได้กระทำดังที่กล่าวหา โดยนายโกศลฯ ในฐานะผู้รักษาราชการแทนอธิบดีมีอำนาจ เรียกประชุม ก.อ. ได้ และคำสั่งให้ระงับการประชุมเมื่อการประชุมเสร็จสิ้นแล้ว

(จ) คณะกรรมการสอบสวนไม่เรียกพยานที่ผู้ร้องทุกข์อ้าง มาสอบสวนและสอบสวนในความผิดที่มีได้แจ้งข้อกล่าวหา

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 65/2525

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 4) ได้วินิจฉัยว่า ประเด็นเกี่ยวกับวาระของกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ และการเสนอแนะลงมติ อันเป็นการประชุมในวันที่ 20 กรกฎาคม 2524 นั้น ไม่ว่าจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ มิใช่เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ผู้ร้องทุกข์ แต่ทุกข์ของผู้ร้องทุกข์

อยู่ที่การถูกรัฐมนตรีสั่งปลดจากราชการต่างหากจึงไม่รับประเด็นเหล่านั้นไว้พิจารณา ส่วนการกล่าวหา รัฐมนตรีและคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ว่าทำการไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ตามมาตรา 53 และ 54 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการฯ เมื่อ ก.อ.พิจารณาลงโทษอย่างไรรัฐมนตรีจะต้องสั่งให้เป็นไปตามนั้น เท่านั้น จะขัดหรือแย้งกับ ก.อ.ไม่ได้ การร้องทุกข์เช่นนี้มีผลเป็นการร้องทุกข์ที่อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามกฎหมาย เมื่อยังไม่มีพระราชกฤษฎีการะบุให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้นได้ตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 จึงยังรับไว้พิจารณาไม่ได้

ความเห็นของเลขาธิการฯ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอข้อสังเกตประกอบการสั่งการของนายกรัฐมนตรีนว่า เห็นด้วยกับการวินิจฉัยว่าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ยังไม่มีอำนาจรับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณาได้ เพราะเป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามกฎหมาย (ก.อ.) ประการหนึ่ง แต่โดยที่มีการร้องทุกข์มาอีกโดยนายสำเริงฯและนายสมหมายฯ ซึ่งคำร้องทุกข์ของบุคคลทั้งสองได้ยกประเด็นว่า คำสั่งของรัฐมนตรีที่ยกเลิกการเลือกกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิครั้งที่ 2 และให้มีการเลือกใหม่นั้น เป็นการชอบหรือไม่ ซึ่งการวินิจฉัยประเด็นดังกล่าวจะกระทบถึงฐานะของ ก.อ.ชุดนี้ได้มีมติลงโทษนายสมชายฯ ว่าเป็น ก.อ.ชุดที่ชอบหรือไม่ นายกรัฐมนตรีอาจรอการสั่งการเรื่องนี้ ไว้สั่งการพร้อมกับเรื่องร้องทุกข์ของนายสำเริงฯ และนายสมหมายฯก็ได้

อนึ่ง มีอยู่ 2 ประเด็นที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มิได้ยกขึ้นพิจารณา แต่มีความสำคัญ คือ

(ก) รัฐมนตรีจะตั้งกรรมการสอบสวนและลงโทษข้าราชการอัยการที่ทำหน้าที่ในฐานะกรรมการอัยการได้หรือไม่ หากมีการยอมรับว่าเป็นเช่นนั้น โดยไม่มีขอบเขตจำกัดแล้ว ก็อาจมีการใช้อำนาจโดยมิชอบขึ้นได้

(ข) กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นตำแหน่งไปเมื่อใด ถ้าเห็นว่าพ้นไปก่อนวันที่ 20 กรกฎาคม 2524 นั้นแล้วการเรียกประชุมของรัฐมนตรี ก็เป็นการไม่ชอบ และการใช้อำนาจฝ่ายบริหารของผู้รักษาการตามกฎหมายเข้ามา แก้ไขสถานการณ์นั้น ก็ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมายและตามความจำเป็นที่จะต้องทำ สำหรับในปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโทษทางวินัยนั้นเห็นว่าการพิจารณาจะต้องให้หลักประกันแก่ผู้ที่ถูกกล่าวหา การตัดไม้สีบพยานควรทำต่อเมื่อ มีเหตุผลเพียงพอที่แน่ชัดเท่านั้น

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติ ราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งไม่รับเรื่องร้องทุกข์ไว้พิจารณาตามมติคณะกรรมการวินัยจัยร้องทุกข์ (คณะที่ 5)

กรณีนายโกศล อนันตพงษ์

คำร้องทุกข์

นายโกศล อนันตพงษ์ อดีตรองอธิบดีกรมอัยการ ร้องทุกข์ ขอให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษและให้รับผู้ร้องทุกข์กลับเข้ารับราชการตามเดิมโดยอ้างว่า

(ก) แม้รัฐมนตรีเป็นประธาน ก.อ. แต่ไม่มีบทบาทปฏิบัติให้รัฐมนตรีเป็นผู้เรียกประชุม ก.อ. โดยกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมอัยการโดยเฉพาะ และที่ปฏิบัติมารัฐมนตรีไม่เคยเรียกประชุมเอง การเรียกประชุมในวันที่ 20 กรกฎาคม 2524 เป็นการแทรกแซงอิสระของอัยการ

(ข) ผู้ร้องทุกข์เห็นว่ากรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม พ้นวาระไปตั้งแต่วันที่ 19 กรกฎาคม 2524 และในการประชุม ก.อ. เกี่ยวกับกรรมการอัยการผู้ใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิประชุมตามมาตรา 20 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการฯ การประชุม ก.อ. เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2524 จึงไม่ครบองค์ประชุมและเป็นโมฆะ

(ค) การเลือกกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิสมบูรณ์ตั้งแต่มีการได้รับเลือกและแจ้งผลไปยังรัฐมนตรีแล้ว (วันที่ 15 กรกฎาคม 2524) ไม่ต้องรอให้รัฐมนตรีประกาศ

(ง) อธิบดีกรมอัยการมีหน้าที่เสนอเรื่องต่อ ก.อ. ผู้ร้องทุกข์ในฐานะรองอธิบดีผู้รักษาราชการแทนอธิบดี จึงมีอำนาจจัดให้มีการประชุมได้

(จ) การแต่งตั้งข้าราชการอัยการแม่มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการฯ ระบุให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอต่อ ก.อ. แต่รัฐมนตรีประธาน ก.อ. ไม่มาประชุม ผู้รักษาราชการแทนอธิบดีซึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมจึงอาจเสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรได้

(ฉ) ผู้ร้องทุกข์ไม่ออกจากที่ประชุมขณะมีการเสนอผู้ร้องทุกข์เป็นอธิบดีกรมอัยการ เพราะกรรมการผู้หนึ่งเสนอว่าเมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นก็ไม่ต้องออกไป และผู้ร้องทุกข์ไม่ได้ร่วมออกเสียงด้วย

(ช) คำกล่าวของรัฐมนตรีในที่ประชุม ก.อ. เป็นเรื่อง การให้ความเห็นมิใช่คำสั่งและคำสั่งให้ระงับการประชุมในวันที่ 21 กรกฎาคม 2524 และคำสั่งแต่งตั้งนายสุจินต์ ทิมสุวรรณ เป็นผู้รักษาราชการแทนอธิบดีมาถึงเมื่อเสร็จการประชุมและพ้นเวลาปฏิบัติราชการตามปกติแล้ว

(ซ) ผู้ร้องทุกข์มอบหน้าที่ในนายสุจินต์ฯ ตั้งแต่วันที่ 22 กรกฎาคม 2524 การให้ข่าวหนังสือพิมพ์ในวันที่ 21 กรกฎาคม 2524 ยังอยู่ในระหว่างผู้ร้องทุกข์รักษาราชการแทนอธิบดี

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 66/2525
 คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 4) วินิจฉัยว่า ผู้ร้องทุกข์ขอให้ยกเลิกคำสั่งรัฐมนตรีที่ให้ปลดผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ กรณีเป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัย ของคณะกรรมการตามกฎหมาย เมื่อยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาให้อุทธรณ์ได้ตามมาตรา 7(2) (ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 จึงรับไว้พิจารณาไม่ได้

ความเห็นเลขาธิการฯ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอข้อสังเกตประกอบการสั่งการของนายกรัฐมนตรีนว่า เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับไว้พิจารณา เพราะยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ พิจารณาอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่น แต่นายกรัฐมนตรีนอาจรอการสั่งการไว้ เพราะในเรื่องร้องทุกข์ของนายสำเริงฯ กับนายสมหมายฯ มีประเด็นเกี่ยวกับฐานะของ ก.อ. คณะที่ได้มีมติลงโทษผู้ร้องทุกข์ กับมีข้อสังเกตว่าประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้ร้องทุกข์ยกขึ้นอ้าง ยังเป็นแนวความคิดที่ให้ความสำคัญแก่ฝ่ายบริหารน้อยเกินไป แต่ระบบการสอบสวนทางวินัยก็ต้องให้หลักประกันเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ที่ถูกกล่าวโทษ

คำสั่งนายกรัฐมนตรีน

รองนายกรัฐมนตรีน (พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีน ได้มีคำสั่งไม่รับเรื่องร้องทุกข์ไว้พิจารณา ตามมติคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 5)

กรณีนายสำเริง ชนสมกุลวัฒน์ และนายสมหมาย ลิริยานนท์

คำร้องทุกข์

นายสำเริง ชนสมกุลวัฒน์ อดีตอัยการพิเศษประจำเขต 3 และนายสมหมาย ลิริยานนท์ อดีตอัยการพิเศษประจำเขต 2 ร้องทุกข์ขอให้ยกเลิกคำสั่งที่ให้เลือกกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ กับขอให้ยกเลิกคำสั่งที่ลงโทษผู้ร้องทุกข์และให้ผู้ร้องทุกข์ทั้งสองกลับเข้ารับราชการตามเดิม โดยอ้างว่า

(ก) รัฐมนตรีนไม่มีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่และไม่มีอำนาจสั่งให้กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกตั้งแล้วพ้นจากตำแหน่ง

(ข) รัฐมนตรีนไม่ใช้ผู้บังคับบัญชาของกรรมการอัยการ จะตั้งกรรมการสอบสวนการกระทำของผู้ร้องทุกข์ที่กระทำในฐานะกรรมการอัยการไม่ได้

(ค) คณะกรรมการสอบสวนไม่เรียกพยานที่ผู้ร้องทุกข์อ้าง มาสอบปากคำ เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามวิธีการสอบสวนในข้อกำหนด ก.อ.

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 17/2526

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 4) ได้วินิจฉัยว่า คำร้องทุกข์ส่วนที่กล่าวหาว่า รัฐมนตรีและคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น กรณีล้วนได้ผ่านการพิจารณาของ ก.อ.มาแล้ว มีผลเป็นการอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งตามกฎหมายอื่น โดยที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกา ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาอุทธรณ์เช่นนั้นได้ตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 จึงยังไม่มีอำนาจรับไว้พิจารณาให้

ความเห็นของเลขาธิการฯ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอข้อสังเกตประกอบการสั่งการของนายกรัฐมนตรีนว่า เห็นด้วยกับการสั่งไม่รับไว้พิจารณาเพราะยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 แต่มีข้อสังเกตคือ

(ก) ในกรณีคำร้องทุกข์ของนายสมชายฯ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เห็นว่าการประชุมในวันที่ 20 กรกฎาคม 2524 ไม่ว่าจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นายสมชายฯ มิใช่ผู้เสียหายจากการประชุมครั้งนั้น จึงไม่พิจารณาให้แต่กรณีของนายสำเร็จฯ และนายสมหมายฯ นี้ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กลับวินิจฉัยเกี่ยวกับฐานะของ ก.อ. ชุดที่มีมติลงโทษผู้ร้องทุกข์ทั้งที่อาจมีประเด็นเรื่องผู้เสียหายทำนองเดียวกัน ทำให้เป็นข้อสงสัยว่าเป็นการเปลี่ยนแนววินิจฉัย หรือไม่

(ข) มีประเด็นที่ไม่ได้ยกขึ้นพิจารณา คือ รัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาของกรรมการอัยการหรือไม่ปัญหาที่ว่ารัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการสอบสวนและส่งเรื่องให้ ก.อ. พิจารณาหรือไม่ กรณีเป็นปัญหาว่าเป็นการกระทำ "นอกเขตอำนาจ" หรือไม่ ซึ่งน่าจะรับไว้พิจารณาได้ กรณีแตกต่างไปจากเรื่องที่

"อยู่ในขอบอำนาจ" ของ ก.อ. ที่จะทำให้พิจารณาไม่ได้ เพราะเป็นการวินิจฉัยอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอื่นซึ่งจัดตั้งตามกฎหมาย

(ค) ข้อเท็จจริงในการพิจารณา และลงโทษทางวินัยแก่ ผู้ร้องทุกข์จะชอบหรือไม่ยังไม่มีการตรวจสอบซึ่งคงต้องรอจนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาให้อำนาจคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์รับเรื่องประเภทนี้ไว้พิจารณาได้เสียก่อน

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งให้ยกและไม่รับเรื่องร้องทุกข์ของนายสำเร็จฯ และนายสมหมายฯ ไว้พิจารณา

(4) คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 68/2525 เรื่องร้องทุกข์ของ ผศ. สพโชค ลิขิตากุล

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ความว่า ผู้ร้องทุกข์เป็นรองอธิการบดีคนหนึ่งเมื่ออธิการบดีได้ลาออกก่อนครบกำหนดวาระโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2525 สภามหาวิทยาลัยรามคำแหงก็ได้มีมติได้รองอธิการบดีทุกคนซึ่งอยู่ในตำแหน่งขณะนั้นพ้นจากตำแหน่งไปพร้อมกับอธิการบดีด้วย แล้วแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นรองอธิการบดีคนใหม่และให้รองอธิการบดีคนใหม่นั้นรักษาการในตำแหน่งอธิการบดีตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2525 เป็นต้นไป กับได้แต่งตั้งผู้รักษาการรองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ ขึ้นใหม่ ผู้ร้องทุกข์เห็นว่าคำสั่งให้รองอธิการบดีต้องพ้นจากตำแหน่งพร้อมกับอธิการบดีนั้นไม่มีกฎหมายให้อำนาจกระทำได้และคำสั่งแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิได้กำหนดไว้ในกฎหมายมาให้รักษาการแทนอธิการบดีแทนรองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ นั้นก็ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงขอให้ยกเลิกคำสั่งเหล่านั้น กับมีคำขอมาตรการชั่วคราวให้ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้รักษาการแทนอธิการบดีด้วย

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้วินิจฉัยว่า "สภามหาวิทยาลัย" เป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย เมื่อยังไม่มีพระราชกฤษฎีการะบุให้มีการออกุทธม์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ เรื่องร้องทุกข์นี้จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ที่จะพิจารณาได้ตามมาตรา 7(2)(ค) ประกอบกับมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 จึงมีมติไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา

ข้อสังเกตของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของนายกรัฐมนตรี ซึ่งในประเด็นที่เกี่ยวกับกรณีที่ว่า สภามหาวิทยาลัยเป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นตามมาตรา 7(2)(ค) หรือไม่นั้น ได้เสนอความเห็นโดยสรุปได้ว่า ในทางทฤษฎีของกฎหมายปกครอง คำวินิจฉัยของ "คณะกรรมการ" ที่จะอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมของรัฐด้วยการให้สิทธิแก่ผู้ร้องทุกข์สามารถออกุทธม์(ในข้อกฎหมาย) ต่อสถาบันฝ่ายปกครองระดับสูงได้ จะต้องเป็นการออกุทธม์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่ใช้อำนาจหน้าที่ในการชี้ขาดข้อโต้แย้งในรูปของ "คำวินิจฉัย" และโดยมี "วิธีพิจารณา" ในกระบวนการดำเนินงาน แต่สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรในรูปแบบ "คณะบุคคล" ที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารโดยทั่วไป มีการกระทำด้วยกรรมมี "มติ" ในรูปแบบต่าง ๆ กัน "มติ" บางกรณีก็ออกมาในรูปของ "คำสั่ง" บางกรณีก็ออกมาในรูปของ "ข้อบังคับ" และดูเหมือนว่าไม่มีกรณีใดที่ออกมาในรูปของ "คำวินิจฉัย" ดังนั้น "มติ" ของสภามหาวิทยาลัยในรูปแบบต่าง ๆ จึงเป็น "คำสั่งในทางบริหาร" มิใช่ "คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ" ด้วยเหตุนี้ระเบียบหรือข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัยที่เกินอำนาจกฎหมายแม่บท

นอกจากนี้ยังได้เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
สั่งการทางใดทางหนึ่ง คือ

(ก) สั่งให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณาต่อไปเพราะมติของสภามหาวิทยาลัยเป็นการสั่งการทางบริหาร ซึ่งไม่ถือว่าเป็น "คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ" ตามนัยมาตรา 7(2)(ค) ของพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 เพราะ "คณะกรรมการตามกฎหมาย" ตามบทบัญญัติดังกล่าวหมายความถึงคณะกรรมการที่มีหน้าที่ชี้ขาดข้อขัดแย้งที่กระทำในรูปแบบของ "คำวินิจฉัย" เท่านั้น หรือ

(ข) สั่งไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณาเพราะเป็น "การอุทธรณ์คำวินิจฉัย" ของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามนัยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี(พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณาตามความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

(5) คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 69/2525 เรื่องร้องทุกข์ของนายไพบลูส์ นิมิตกุล

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์เป็นอดีตผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ได้ร้องทุกข์ว่า ขณะที่ผู้ร้องทุกข์ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ ได้มีผู้ร้องเรียนผู้ร้องทุกข์ต่อปลัดกระทรวงยุติธรรมว่า ผู้ร้องทุกข์รับเงินวิ่งเต้นช่วยเหลือคดีในชั้นศาลอุทธรณ์ แล้วไม่แบ่งเงินให้ผู้ร้องเรียน แต่มา ผู้ร้องเรียนถอนคำร้องเรียนโดยอ้างว่าได้ร้องเรียนไปโดยเข้าใจผิด แต่กระทรวงยุติธรรมกลับมีคำสั่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยแก่ผู้ร้องทุกข์ และเห็นว่าผู้ร้องทุกข์มีส่วนเกี่ยวข้องกับพัวพันในการวิ่งเต้นคดี สมควรให้ออกจากราชการ ก.ต. พิจารณาแล้วมีมติให้ปลด

ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2525 ผู้ร้องทุกข์เห็นว่าความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและ ก.ต. ขัดต่อเหตุผลและพยานหลักฐานในสำนวน อีกทั้งคณะกรรมการสอบสวนได้ทำการสอบสวนโดยไม่ถูกต้อง และมติของ ก.ต. ที่ให้ปลดผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการไม่ได้มาตรฐาน ผู้ร้องทุกข์จึงร้องทุกข์ขอให้สอบสวนและพิจารณาเรื่องของผู้ร้องทุกข์ใหม่ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษ ตามมาตรา 75 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. 2521 กับขอให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นสอบสวนการกระทำของคณะกรรมการสอบสวนและ ก.ต. ด้วย

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้วินิจฉัยว่า ที่สั่งปลดผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ นั้น คำสั่งเป็นผลมาจากการที่คณะกรรมการตุลาการ (ก.ต.) ได้มีมติให้กระทรวงยุติธรรมสั่งให้ปลดผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ จึงถือได้ว่าเป็นการร้องทุกข์ที่มีลักษณะเป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของ ก.ต. ซึ่งมีฐานะเป็นคณะกรรมการตามกฎหมายตามนัยมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ยังไม่มีอำนาจพิจารณาได้ในขณะนี้ เพราะยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาให้อำนาจไว้ ส่วนกรณีที่ร้องทุกข์ว่าคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ได้ดำเนินการสอบสวน โดยไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. 2521 นั้น ก็ไม่อยู่ในลักษณะที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะพิจารณาได้เช่นกัน เพราะถึงแม้การดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวนจะเป็นไปตามที่ผู้ร้องทุกข์ได้กล่าวอ้าง แต่เมื่อการพิจารณาความผิดทางวินัยของผู้ร้องทุกข์ได้ผ่านการพิจารณาของ ก.ต. เสียแล้ว คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ก็ไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาว่าการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนเป็นไป โดยชอบหรือไม่ ตามมติของที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายที่ได้ให้ความเห็นเรื่องอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ตามมาตรา 7(2)(ค) ไว้ในเรื่องร้องทุกข์ของนาย ถมวาท เวทชะเวทิน เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2524 และรองนายกรัฐมนตรี (พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบด้วยกับ

ความเห็นของที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายแล้ว คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ จึงมีมติไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้

ข้อสังเกตเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอข้อสังเกตว่า เห็นควรสั่งการ ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ โดยมีเหตุผลว่า การร้องทุกข์ กรณีนี้มีลักษณะเป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามกฎหมายอื่นตามนัยมาตรา 7(2) (ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ยังไม่มีอำนาจเพราะไม่มีพระราชกฤษฎีกาให้อำนาจไว้ และเลขาธิการฯ เสนอข้อสังเกตด้วยว่า จุดอ่อนของระบบบริหารโดยคณะกรรมการข้าราชการตุลาการ (ก.ต.) เป็นไปเช่นเดียวกับจุดอ่อนของระบบบริหารโดยคณะกรรมการข้าราชการประเภทอื่น ๆ กล่าวคือ ผู้ร้องทุกข์ได้อ้างว่า การสรุปพยานหลักฐานของ คณะกรรมการสอบสวนไม่ได้ให้รายละเอียดเพียงพอ มีการขู่เชิญให้มีการให้การ การลงโทษของ ก.ต. ไม่ได้มาตรฐานสำหรับผู้กระทำความผิดวินัยในลักษณะเดียวกัน ฯลฯ จึงเห็นว่า การแก้ไขปัญหานี้จะต้องพิจารณากระทำเป็นขั้นตอน โดยเริ่มต้นจากการวางระเบียบแบบแผนทางราชการ เพื่อยกระดับการทำงาน และบรรทัดฐานการวินิจฉัยของคณะกรรมการข้าราชการประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากเสียก่อน และพร้อม ๆ กันนั้นก็จะต้องพัฒนาการทำงานของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์) ให้อยู่ในแนวทางของหลักกฎหมายปกครองเสียก่อนต่อไป จึงจะสมควรสร้างระบบควบคุมคณะกรรมการ (อื่น ๆ) ขึ้นโดยให้มีการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์) ได้ หากจะตราพระราชกฤษฎีกาเพิ่มอำนาจให้คณะกรรมการกฤษฎีกาในขณะนี้ อาจะกลายเป็นการสร้างปัญหาซ้อนปัญหา เพราะการวินิจฉัยกรณีปกครองของคณะกรรมการกฤษฎีกา อาจคลาดเคลื่อนไปจากเจตนารมณ์ของกฎหมายปกครองได้ง่ายและจะทำให้เป็นปัญหาและระบบความรับผิดชอบในงานบริหารยุ่งยากและสับสนยิ่งขึ้น

คำสั่งของนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี(พันเอกถนัด คอมันตร์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ตามมติของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

(6) คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 47/2527 เรื่องร้องทุกข์ของนางสาวทองสุข เสือเอี่ยม และนางสาวจำปี เสือเอี่ยม

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ว่า สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดชัยนาท ได้จัดรูปที่ดิน ในบริเวณที่ดินของผู้ร้องทุกข์ซึ่งอยู่ในตำบลสร้อยทอง อำเภอตากสิน จังหวัดนครสวรรค์ใหม่ ผลปรากฏว่าที่ดินแปลงเดิมของผู้ร้องทุกข์ สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดชัยนาทได้จัดให้แก่ผู้อื่น ส่วนผู้ร้องทุกข์ได้ที่ดินแปลงอื่นและอยู่ห่างจากบ้านของผู้ร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์เห็นว่า การจัดรูปที่ดินดังกล่าวไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรม ต่อผู้ร้องทุกข์ จึงร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 3) ได้วินิจฉัยว่า คำร้องทุกข์นี้เป็นการอุทธรณ์มติของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางซึ่งเป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ฉะนั้น เรื่องร้องทุกข์นี้ จึงเป็นเรื่องอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น ซึ่งขณะนี้ ยังไม่มีพระราชกฤษฎีการะบุให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ได้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ยังไม่มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นี้ จึงมีมติไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา

ข้อสังเกตเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นว่าเป็นควรสั่งการตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 3) โดยมีข้อสังเกตว่า "คณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง" ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนี้ เป็นคณะกรรมการที่มีลักษณะตรงตามเจตนารมณ์ ของมาตรา 7(2)(ค) ของพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกาเพราะการสั่งการของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางในเรื่องนี้ได้กระทำในรูปแบบของ "คำวินิจฉัย" ซึ่งมีลักษณะเป็น "acte juridictionnal" ตามทฤษฎีของกฎหมายปกครอง

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งไม่รับเรื่องนี้ไว้พิจารณาตามมติของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 3)

(8) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 26/2529 เรื่อง ร้องทุกข์ของบริษัท จีเรวัต ร ไคส์สตีฟ จำกัด

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ตั้งโรงเรือนผลิตสีข้อมผ้า และได้ยื่นคำขอให้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ในกิจการผลิตสีสำหรับข้อมและพิมพ์ต่อคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คณะอนุกรรมการบริหารการส่งเสริมการลงทุน พิจารณาแล้ว มีมติไม่อนุมัติให้โครงการของผู้ร้องทุกข์ ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยอ้างว่า กำลังการผลิตสีประเภท ที่ผู้ร้องทุกข์ขอรับการส่งเสริมการลงทุนมีเพียงพอแก่ความต้องการภายในประเทศแล้วผู้ร้องทุกข์เห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม เนื่องจาก ได้ทราบว่าในระหว่างนั้น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ อนุญาตให้บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการประเภทนี้ อยู่ก่อนแล้วเปลี่ยน

แปลงปริมาณการผลิตได้ ผู้ร้องทุกข์จึงอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่คณะอนุกรรมการพิจารณาถ้อยคำร้องการอุทธรณ์ ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้พิจารณาแล้ว มีมติให้ยกอุทธรณ์ของผู้ร้องทุกข์ด้วยเหตุผลเดียวกัน ผู้ร้องทุกข์จึงขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาให้ความเป็นธรรม

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 3) ได้วินิจฉัยว่า

คำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการพิจารณาถ้อยคำร้องการอุทธรณ์ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้พิจารณาเกี่ยวกับการอุทธรณ์เกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่อนุมัติให้กิจการผลิตสีสำหรับย้อมและพิมพ์ของผู้ร้องทุกข์ ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ถือได้ว่า เป็นการกระทำในนามของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนซึ่งเป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 การร้องทุกข์อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวจึงเท่ากับเป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น และโดยที่ขณะนั้นยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกากระบู่ให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าว ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 จึงมีมติ "ไม่รับ" เรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา

ความเห็นเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสังเกตประกอบการสั่งการของนายกรัฐมนตรีนว่าเห็นควรสั่ง "ยก" คำร้องทุกข์ มิใช่ "ไม่รับ" ไว้พิจารณา ด้วยเหตุผลว่าการร้องทุกข์เกี่ยวกับมติของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นการร้องทุกข์ขึ้นต้นต่อนิติกรรมทางปกครอง มิใช่เป็นการร้องทุกข์เกี่ยวกับ "คำวินิจฉัย" ในระดับอุทธรณ์ตามความหมายของมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ นอกจากนี้ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมิใช่เป็น

คณะกรรมการประเภทที่ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ จึงมีอำนาจรับเรื่องร้องทุกข์ประเภทนี้ไว้พิจารณาได้ และหากเห็นว่าการทำงานของ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีข้อบกพร่องหรือมีการบิดเบือนการใช้อำนาจ ก็อาจ เสนอข้อคิดเห็นเพื่อให้นายกรัฐมนตรีสั่งการตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา เพิกถอนมติของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ โดยสมควรจำกัดขอบเขตการใช้ อำนาจของตนเองที่จะไม่ใช้อำนาจตรวจสอบเข้าไปถึง "ปัญหาข้อเท็จจริง" อันเป็น อำนาจหน้าที่ทางเทคนิคโดยเฉพาะตามหลักของความชำนาญเฉพาะด้านกรณีร้องทุกข์ นี้ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์มาในปัญหาข้อเท็จจริงในทางเทคนิคว่า การผลิตสี่สำหรับย้อม และพิมพ์มีเพียงพอแก่ความต้องการภายในประเทศหรือไม่ ซึ่งผู้ร้องทุกข์ก็ได้มีโอกาส ชี้แจงข้อคิดเห็นของผู้ร้องทุกข์ในชั้นการพิจารณาถึง 2 ระดับด้วยแล้ว จึงเป็นที่ยุติใน ปัญหาข้อเท็จจริงและไม่มีเหตุผลที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการร่างกฎหมาย วินิจฉัยปัญหาในเบื้องต้นเสียก่อน ในประเด็นข้อกฎหมายที่ว่าคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุนเป็น "คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น" ตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 หรือไม่ เพราะเป็นปัญหา สำคัญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่จะดำเนินการต่อไปใน อนาคต อนึ่ง ตามข้อสังเกตของเลขาธิการฯ ที่ว่า ถ้าคณะกรรมการส่งเสริมการ ลงทุนดำเนินการไม่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนแล้ว คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ก็ มีอำนาจพิจารณาได้ (ถ้าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมิใช่คณะกรรมการตาม มาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา ลพ.ศ. 2522) นั้น กรณีดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายตามความหมายของมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราช บัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 หรือไม่

ความเห็นเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในการเสนอเรื่องต่อกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำความเห็นประกอบการพิจารณา โดยได้กำหนดประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยเป็น 2 ประเด็น คือ

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือไม่วินิจฉัยที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนดำเนินการไม่ถูกต้องตาม "ระเบียบแบบแผนของทางราชการ" (ซึ่งเลขานุการฯ เห็นว่าคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีอำนาจพิจารณาได้) นั้น กรณีนี้เป็น "ปัญหาข้อกฎหมาย" ตามนัยมาตรา 7(2)(ค) หรือไม่

สำหรับปัญหาประการแรก มีความเห็นว่า เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 นั้นได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในการ "วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์" ตามมาตรา 7(2)(ก) และในการ "พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ..."ตามมาตรา 7(2)(ค) เอาไว้แตกต่างกัน กล่าวคือ กรณีแรกเป็นการพิจารณาคำร้องเรียนเกี่ยวกับการสั่งการของฝ่ายบริหาร ("นิติกรรมทางปกครอง (acte administratif)") ในฐานะที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เป็น "ศาลซึ่งวินิจฉัยในชั้นต้นและชั้นที่สุด" ซึ่งคำร้องเรียนประเภทนี้เรียกว่า "คำร้องทุกข์" หรือ "เรื่องร้องทุกข์" ส่วนกรณีหลังเป็นการพิจารณาและวินิจฉัยคำร้องเรียนเกี่ยวกับ "คำวินิจฉัย" ของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นในฐานะ "ศาลอุทธรณ์" การใช้คำว่า "คำวินิจฉัย" แสดงให้เห็นว่า "คำวินิจฉัย" ดังกล่าวเป็นคำวินิจฉัยที่ขาดข้อพิพาทหรือข้อโต้แย้งสิทธิระหว่างเอกชนกับฝ่ายบริหาร (acte juridictionnel) ซึ่งคำร้องเรียนประเภทนี้เรียกว่า "อุทธรณ์" และในด้านขององค์กรย่อมแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นต้องเป็นองค์กรซึ่งมีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยที่ขาดข้อโต้แย้งทางปกครอง โดยมีฐานะเป็น "ศาลชั้นต้น" ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษในงานที่อยู่ในหน้าที่ของตน

โดยที่คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่าง ๆ นั้น มิได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเดียวกัน และแม้แต่คณะกรรมการเดียวกันก็อาจปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันได้หลายอย่าง เช่น คณะกรรมการบางประเภทมีอำนาจหน้าที่แต่เพียงเสนอความเห็นหรือให้คำแนะนำในด้านนโยบายต่างๆ ต่อฝ่ายบริหารบางประเภทมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายต่าง ๆ ได้เอง บางประเภทมีอำนาจหน้าที่ในทางบริหารโดยตรง และบางประเภทมีอำนาจหน้าที่หลายอย่างรวมกัน ฐานะของคณะกรรมการต่าง ๆ หรือคณะกรรมการเดียวกันจึงจะแตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่ที่ว่าคณะกรรมการนั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ใด

สำหรับคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 นั้น เป็นคณะกรรมการประเภทที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการส่งเสริมการลงทุนเป็นองค์กรฝ่ายปกครอง ซึ่งมีอำนาจดุลพินิจที่จะพิจารณาให้การส่งเสริมโดยคำนึงถึงความเหมาะสมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี คณะกรรมการฯดังกล่าวจึงมีฐานะ "หน่วยงานของรัฐ" ดังนั้น มติหรือคำสั่งของคณะกรรมการฯจึงเป็นเพียงคำสั่งในทางบริหาร ("นิติกรรมทางปกครอง") ขององค์กรฝ่ายปกครอง มิใช่ "คำวินิจฉัย" ขององค์กรวินิจฉัยที่ขาดข้อโต้แย้ง ฉะนั้น การร้องเรียนเกี่ยวกับมติ หรือคำสั่งของคณะกรรมการฯจึงมีลักษณะเป็นกฎหมายอื่น แม้ว่าผู้ร้องทุกข์จะ "อุทธรณ์" มติหรือคำสั่งของคณะอนุกรรมการบริหารการส่งเสริมการลงทุนต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาถ่วงดุลการอุทธรณ์ (ซึ่งต่างก็ได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการฯให้เป็นผู้ดำเนินการแทน และถือว่าเป็นมติหรือคำสั่งของคณะกรรมการ) ที่จริงแล้วก็คือการร้องขอให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง ฉะนั้น คำสั่งของคณะอนุกรรมการถ่วงดุลการอุทธรณ์ที่ให้ยก "อุทธรณ์" ก็คือ คำสั่งในทางบริหาร หากใช้คำวินิจฉัยอุทธรณ์ไม่ ดังนั้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงมิใช่ "คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น" ตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522

สำหรับปัญหาประการที่สอง เห็นว่า ปัญหาที่มิใช่ปัญหาข้อกฎหมายตามนัยมาตรา 7(2)(ค) เพราะปัญหาข้อกฎหมายตามนัยมาตรา 7(2)(ค) หมายถึงถึง

การอุทธรณ์ "คำวินิจฉัย" ของคณะกรรมการโดยอุทธรณ์ได้เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย เท่านั้น ส่วนข้อสังเกตของเลขาธิการฯ หมายความว่าคณะกรรมการวินิจฉัย ร้องทุกข์ ไม่ควรก้าวล่วงเข้าไปควบคุมการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการส่งเสริมการ ลงทุนเกี่ยวกับ "ปัญหาข้อเท็จจริง" เพราะเป็นอำนาจหน้าที่ทางเทคนิคโดยเฉพาะ แต่ก็มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามที่ ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ และที่เป็น "ระเบียบแบบแผนของ ทางราชการ" (ซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไป) ว่าเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ความเห็นคณะกรรมการร่างกฎหมาย (คณะที่ 6)

คณะกรรมการร่างกฎหมาย (คณะที่ 6) ได้พิจารณาแล้วมี ความเห็นเป็นสองฝ่ายกล่าวคือ

กรรมการฯ ฝ่ายข้างมากเห็นว่า มาตรา 7(2)(ค) หรือบทบัญญัติ อื่นใดของพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา มิได้มีข้อความที่จะแสดงให้เห็นว่ามุ่ง หมายเฉพาะคณะกรรมการที่มีอำนาจ "วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทหรือข้อโต้แย้ง" แต่ อย่างใด จึงย่อมมีความหมายแต่เพียงว่าเป็นกรณีการร้องทุกข์เกี่ยวกับการมี "คำ วินิจฉัยในเรื่องใด ๆ" ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่จัดตั้งตามกฎหมายอื่น เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย และต้องมีพระราชกฤษฎีการะบุให้คณะกรรมการวินิจฉัย ร้องทุกข์มีอำนาจกระทำได้แล้วด้วยเท่านั้น สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนนั้น จะต้องมีการพิจารณาและมีมติวินิจฉัยไปในทางหนึ่งทางใด ฉะนั้น การร้องทุกข์มติของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงเท่ากับว่าเป็นการ อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้น ตามกฎหมายอื่นตามความหมายของ มาตรา 7(2)(ค) โดยตรง และเมื่อได้พิจารณาในปัญหาประการแรกเป็นเช่นนี้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาประการที่สองนี้อีก

ส่วนกรรมการฯ ฝ่ายข้างน้อยเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนนั้นมีลักษณะ เป็นผู้พิจารณาเกี่ยวกับการอนุมัติโครงการ ส่งเสริมการลงทุน ฉะนั้น จึงต้องถือว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นองค์กร

ตามกฎหมายที่จัดตั้งขึ้น เพื่อให้เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในทางบริหารโดยเฉพาะ มติของ คณะกรรมการฯ จึงไม่แตกต่างจากคำสั่งของอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการตามปกติ ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากมติ ของคณะกรรมการฯ จึงย่อมร้องทุกข์ต่อ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา 7(2)(ก) ได้ เพราะเป็นการร้องทุกข์ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในทางปกครอง สำหรับมาตรา 7(2)(ก) นั้น มุ่งหมาย เฉพาะกรณีที่เป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัย ของคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะ เป็นองค์กลางเพื่อวินิจฉัยข้อพิพาทหรือข้อโต้แย้งสิทธิเท่านั้น ฉะนั้น เรื่องร้องทุกข์ นี้จึงไม่อยู่ในความหมายของมาตรา 7(2)(ค) แต่อย่างใด

โดยที่กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6 มีความเห็นแตกต่างกัน ในสาระสำคัญ เลขานุการฯ จึงจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย เพื่อ พิจารณาปัญหาดังกล่าวในเรื่องนี้

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่)

ที่ประชุมกรรมการร่างกฎหมายได้วินิจฉัยว่า

ถ้อยคำในมาตรา 7(2)(ก) กับมาตรา 7(2)(ค) ได้บัญญัติไว้

อย่างชัดเจนแล้วว่า เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัย ร้องทุกข์ 2 กรณีที่แตกต่างกัน กล่าวคือ มาตรา 7(2)(ก) เป็นเรื่องการร้องทุกข์ การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นรายบุคคล ส่วนมาตรา 7(2)(ค) เป็นเรื่อง การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น เมื่อเป็นเช่นนั้น การที่คณะกรรมการดังกล่าวได้มีมติวินิจฉัย เรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ไปอย่างใดแล้ว หากมีผู้ไม่พอใจและโต้แย้งมตินั้น ย่อมเป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ตามมาตรา 7(2)(ค) ทั้งสิ้น โดยเหตุนี้ การที่คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย อื่นจะมีอำนาจหน้าที่แตกต่างกันอย่างไร จึงมิใช่เป็นเรื่องที่จะต้องนำมาพิจารณา ความหมายของมาตรา 7(2)(ค) แต่อย่างใด และการที่เข้าใจว่าคณะกรรมการที่มี ได้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยข้อพิพาทหรือข้อโต้แย้งสิทธิจะไม่อยู่ในความหมายของมาตรา 7(2)(ค) นั้น เป็นความเข้าใจที่นอกเหนือจากถ้อยคำของกฎหมาย ฉะนั้น การร้อง

ทุกชั้นคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงเป็นการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่
จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นตามนัยมาตรา 7(2)(ค)

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) สั่งและ
ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณาตามมติ
ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

(8) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 5/2532 เรื่อง
ร้องทุกข์ของนางสาวมาลัย วิทชะ

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ว่า ผู้ร้องทุกข์ได้รับคำสั่งมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ เนื่องจากไม่มีความสามารถ
เหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งได้ ผู้ร้องทุกข์ได้อุทธรณ์
คำสั่งดังกล่าวต่อ ก.ม. โดยผู้ร้องทุกข์ได้มีโอกาสเข้าชี้แจงด้วยวาจาในที่ประชุม
อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ด้วย เมื่อ อ.ก.ม. วิสามัญได้
พิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ร้องทุกข์แล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ว่าการที่มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒมีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการเพราะไม่มีความสามารถเหมาะสม ไม่
ผ่านการประเมินผลการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นเป็นคำสั่งที่มีชอบ อุทธรณ์ของ
ผู้ร้องทุกข์ฟังขึ้น และให้นำเสนอ ก.ม. เพื่อพิจารณาต่อไป แต่ ก.ม. พิจารณาแล้วมี
มติให้ยกอุทธรณ์ ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) สั่งและ
ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ของผู้ร้องทุกข์ตาม
มติ ก.ม. ผู้ร้องทุกข์จึงขอให้พิจารณาทบทวนคำสั่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่สั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 4) ได้วินิจฉัยว่า เรื่องร้องทุกข์กรณีนี้เป็นเรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลบัญญัติมีมติเด็ดขาดแล้ว ต้องห้ามมิให้รับไว้พิจารณาตามมาตรา 20(2) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จึงมีมติไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา

ข้อสังเกตของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการฯ ได้มีข้อสังเกตประกอบการพิจารณาของนายกรัฐมนตรีว่า เรื่องร้องทุกข์นี้เป็นเรื่องที่ "ก.ม." มีความเห็นขัดแย้งกับ "อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์" โดย อ.ก.ม. วิสามัญมีความเห็นเป็น เอกฉันท์ว่า คำสั่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นคำสั่งที่มีชอบ อุทธรณ์ของผู้ร้องทุกข์ฟังขึ้น แต่ ก.ม. มีมติให้ยกอุทธรณ์ เนื่องจาก ก.ม. เห็นว่าการประเมินผลการทดลองปฏิบัติราชการของผู้ร้องทุกข์ได้ประเมินถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบของทางราชการแล้ว และไม่มีการกลั่นแกล้งผู้ร้องทุกข์แต่อย่างใด เลขาธิการฯ เห็นว่า เรื่องร้องทุกข์นี้จึงเป็น "กรณีตัวอย่าง" เรื่องหนึ่งที่จะนำมาพิจารณา เมื่อถึงเวลาที่ควรจะตราพระราชกฤษฎีกาให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ "คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น" ฯลฯ ตามความในมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ทั้งนี้ เพราะคำวินิจฉัยของ อ.ก.ม. และของ ก.ม. นั้น มีลักษณะเป็น "นิติกรรมในทางตุลาการ (acte juridictionnel)" และ "ก.ม." และ "อ.ก.ม." เป็นคณะกรรมการประเภท Tribunal ที่จัดอยู่ใน 2 กลุ่มแรก (กลุ่มของคณะกรรมการข้าราชการประเภทต่าง ๆ และกลุ่มของคณะกรรมการควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพอิสระประเภทต่าง ๆ) ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นควรที่จะพัฒนาให้มีระบบการชี้ขาด โดยมี "วิธีพิจารณาคดีปกครอง" ที่รัดกุม ก่อนที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อนำคณะกรรมการประเภท Tribunal เข้าสู่ระบบการตรวจสอบโดยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์)
สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาตามมติคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

(9) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 71/2532

เรื่องร้องทุกข์ของนายสยาม คำเมฆ

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ว่า ผู้ร้องทุกข์ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็น
ผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์โรคเรื้อนเขต 8 จังหวัดนครสวรรค์ ผู้ร้องทุกข์
ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ ก.พ. แต่ ก.พ. มีมติให้ยกอุทธรณ์ และนายกรัฐมนตรี
มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ตามมติของ ก.พ. และสำนักงาน ก.พ. ก็ได้มีหนังสือแจ้งคำสั่ง
นายกรัฐมนตรีดังกล่าวให้ผู้ร้องทุกข์ทราบแล้วผู้ร้องทุกข์จึงร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม
จากคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 4) ได้วินิจฉัยว่า
เรื่องร้องทุกข์นี้เป็นเรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีมติเด็ดขาดแล้ว ต้อง
ห้ามมิให้รับไว้พิจารณาตามมาตรา 20(2) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา
พ.ศ. 2522 คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จึงมีมติไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา

คำแถลงการณ์ของพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน

คำแถลงการณ์ของพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน นายรองพล
เจริญพันธุ์ อยู่ในแนวทางเดียวกับคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ข้อสังเกตเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ไม่มีข้อสังเกตเลขาธิการฯ

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งไม่รับเรื่องร้องทุกข์ไว้พิจารณาตามมติของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

(10) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ 74/2532 เรื่อง ร้องทุกข์ของบริษัท ลาดหลุมแก้วขนส่ง จำกัด

ข้อเท็จจริง

บริษัทลาดหลุมแก้วขนส่ง จำกัด โดยนายเกษม ภิญญะชีพ ได้ร้องทุกข์เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด 3 สายที่ 337 ปทุมธานี-นนทบุรี เนื่องจากเส้นทางเดินรถดังกล่าวไม่เหมาะสม ทำให้ประชาชนไม่นิยมใช้บริการรถโดยสารของผู้ร้องทุกข์ และมีผู้นำรถสองแถวมาเดินรถรับส่งผู้โดยสารที่ทางสายที่ 337ฯ ของผู้ร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์จึงขอปรับปรุงเส้นทางเดินรถในสายที่ 337ฯ นายทะเบียนขนส่งกลาง

ต่อมา คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางประจำจังหวัดนนทบุรีได้ขอกำหนดเส้นทางหมายเลข 4 สาย 1024 วัดนครอินทร์-อำเภอบางบัวทอง และมีเส้นทางเดินรถทับกับเส้นทางที่ผู้ร้องทุกข์ได้รับอนุญาต กรรมการขนส่งทางบกได้นำเสนอคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง เพื่อพิจารณาอนุมัติให้กำหนดเส้นทางดังกล่าว พร้อมกับได้เสนอให้พิจารณาปรับปรุงการเดินรถของผู้ร้องทุกข์ต่อมา คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางพิจารณากำหนดเส้นทางหมวด 4 สายที่ 1024ฯ ขึ้น โดยกรรมการขนส่งทางบกเสนอความเห็นว่าจะไม่ควรรปรับปรุงเส้นทางเดินรถของผู้ร้องทุกข์ เพราะเป็นเส้นทางให้บริการแก่ผู้โดยสารที่

เดินทางระหว่างจังหวัดจึงควรกำหนดเส้นทางหมวด 4 ขึ้นสำหรับผู้โดยสารในเขตจังหวัดเดียวกัน และเมื่อมีการกำหนดเส้นทางหมวด 4 สายที่ 1024 ขึ้นแล้ว ผู้ประกอบการขนส่งที่ถูกเส้นทางสายนี้ทับเส้นทางเดินรถที่ตนได้รับอนุญาตอยู่ก่อน ก็มีสิทธิยื่นคำขอรับอนุญาตประกอบการขนส่งในเส้นทางสายนี้ได้ ซึ่งในที่สุด คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางได้มีมติให้กำหนดเส้นทางเดินรถหมวด 4 สายที่ 1024 ได้การกระทำของกรมการขนส่งทางบกดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องทุกข์

ต่อมา คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางได้มีมติอนุมัติให้มีการปรับปรุงการเดินรถในเส้นทางเดินรถของผู้ร้องทุกข์ แต่ผู้ร้องทุกข์เห็นว่า เจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบกดำเนินการล่าช้า สำหรับเส้นทางสายที่ 1024 ผลการพิจารณาปรากฏว่า บริษัทสหบางบัวทองขนส่ง จำกัด เป็นผู้ได้รับอนุญาต แต่การพิจารณาออกใบอนุญาตดังกล่าว ดำเนินการอย่างรวบรัดไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องทุกข์ เพราะขนส่งจังหวัดนนทบุรีพิจารณาให้ความเห็นโดยมีเจตนาจะช่วยเหลือบริษัทสหบางบัวทองขนส่ง จำกัด ให้ได้รับใบอนุญาตอย่างซัดเซจึงผู้ร้องทุกข์เห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกและขนส่งจังหวัดนนทบุรีดังกล่าวมาแล้วนั้น ไม่เป็นธรรม จึงร้องทุกข์ขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาสอบสวนให้ความเป็นธรรมด้วย

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 3) ได้วินิจฉัยในประเด็นปัญหาเบื้องต้น ว่าเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวเป็นเรื่องร้องทุกข์มติ ของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางที่จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 แต่ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้ร้องทุกข์มติของคณะกรรมการดังกล่าวแต่เป็นการร้องทุกข์ว่าเจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบกกระทำการโดยไม่ชอบทำให้คณะกรรมการขนส่งทางบกอนุมัติเส้นทางขนส่งประจำหมวด 4 สาย 1024 วัฒนธรรมอินทร์ - อ่าเภอบางบัวทองและปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกี่ยวกับการปรับปรุงเส้นทางเดินรถของ

ผู้ร้องทุกข์จึงเป็นการร้องทุกข์กระบวนพิจารณากำหนดเส้นทางขนส่ง และการพิจารณาอนุมัติให้มีการประกอบการขนส่งในเส้นทางดังกล่าวโดยไม่ชอบ จึงไม่เข้าลักษณะตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522

ความเห็นของพนักงานผู้รับผิดชอบส่วนวน

พนักงานผู้รับผิดชอบส่วนวน (นางสาวงามตา บุษปวนิช) ได้ให้ความเห็น คณะกรรมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดลักษณะของการขนส่งประจำทางและการขนส่งไม่ประจำทาง กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่ง จำนวนรถสำหรับการขนส่งประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ วางมาตรการในการกำหนดอนุญาต เพิกถอน การอนุญาตและการควบคุมกิจการขนส่งทางบก ฯลฯ จึงเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในทางบริหารโดยตรง มติหรือคำสั่งของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจึงเป็นเพียงคำสั่งในทางบริหาร (นิติกรรมทางปกครอง) ขององค์กรฝ่ายปกครอง มิใช่ "คำวินิจฉัย" ขององค์กรวินิจฉัยชี้ขาดข้อโต้แย้ง ดังนั้น การร้องเรียนต่อมติหรือคำสั่งของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกเกี่ยวกับ การกำหนดเส้นทางเดินรถประจำทางต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ จึงมีลักษณะเป็น "เรื่องร้องทุกข์" เกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐ มิใช่ "อุทธรณ์คำวินิจฉัย" ของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 จึงเป็นเรื่องที่รับไว้พิจารณาได้

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) สั่ง และปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งให้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

(11) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 79/2532 เรื่อง
ร้องทุกข์ของนางสาวชนัญญา วรรณิสร์

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์ได้ยื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต่อแพทยสภา เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2532 และวันที่ 6 มิถุนายน 2532 ตามลำดับ ซึ่งโดยปกติสำนักงานเลขาธิการแพทยสภาได้กำหนดสอบความรู้วิชาชีพเวชกรรมในเดือนกันยายน 2532 แต่ต่อมาได้มีประกาศสำนักงานเลขาธิการแพทยสภา ประกาศว่า ตามที่ได้จัดให้มีการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทย์ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศปีละสองครั้ง คือ ในเดือนเมษายนและเดือนกันยายนของทุกปี นั้น คณะกรรมการแพทยสภาได้มีมติให้มีการสอบเพียงปีละหนึ่งครั้ง ในเดือนเมษายนของทุกปี และงดการสอบในเดือนกันยายน ซึ่งผู้ร้องทุกข์เห็นว่า ตามข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2526 หมวด 2 ข้อ 3 กำหนดว่า การสอบความรู้ในวิชาชีพเวชกรรม เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมนั้น ให้จัดมีขึ้นอย่างน้อยปีละสองครั้ง ดังนั้น มติของคณะกรรมการแพทยสภาที่ให้มีการสอบเพียงปีละหนึ่งครั้ง ในเดือนเมษายนของทุกปี และลดการสอบในเดือนกันยายน 2532 จึงเป็นการกระทำอันมิชอบและขัดต่อข้อบังคับแพทยสภา ดังกล่าว การกระทำดังกล่าวทำให้ผู้ร้องทุกข์และสมาชิกแพทยสภาได้รับความเสียหาย ผู้ร้องทุกข์จึงขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีคำสั่งยกเลิกมติของคณะกรรมการแพทยสภาดังกล่าว และสั่งให้มีการสอบความรู้ในวิชาชีพเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมอย่างน้อยปีละสองครั้ง

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 2) ได้วินิจฉัยว่า เนื่องจากแพทยสภามีใช้กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วน

ท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ แต่อย่างไรก็ตาม ในขณะนั้นแพทยสภาจึงยังมิได้เป็น "หน่วยงานของรัฐ" ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้แพทยสภาซึ่งเป็น "กิจการอื่นของรัฐ" เป็น "หน่วยงานของรัฐ" ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกาเสียก่อน เรื่องร้องทุกข์นี้ จึงไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ จึงมีมติไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีคำสั่งไม่รับเรื่องร้องทุกข์ไว้พิจารณาตามมติคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

(12) คำวินิจฉัยคณะกรรมการร้องทุกข์ ที่ 40/2533 เรื่อง ร้องทุกข์ของ บริษัท สหสามัคคีโพธิ์ทองเดินรถ จำกัด

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ว่า คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางได้มีมติอนุมัติกำหนดเส้นทางรถโดยสารประจำทาง หมวด 3 สายที่ 653 ลพบุรี-สุพรรณบุรี และอนุมัติให้บริษัทบ้านเบิกเดินรถ จำกัด เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบการขนส่งในเส้นทางดังกล่าวนี้ ผู้ร้องทุกข์เห็นว่า การกำหนดเส้นทางดังกล่าว ทำให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับความเดือดร้อนเสียหายเนื่องจากเส้นทางนั้นทับซ้อนเส้นทางเดินรถที่ผู้ร้องทุกข์ได้รับอนุญาตให้ประกอบการขนส่งอยู่แล้ว อีกทั้งบริษัทบ้านเบิกเดินรถ จำกัด ก็ไม่สมควรจะได้รับการอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการขนส่งในเส้นทางใหม่นั้น เพราะเป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นไม่นานและมีรถสองแถวเพียงไม่กี่คัน นอกจากนี้ การพิจารณาอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางในเรื่องนี้ใช้เวลาเพียง 23 วัน ขณะที่การพิจารณาอนุมัติในเส้นทางอื่นใช้เวลา 5 เดือน การกระทำของผู้มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้จึงน่าจะไม่ใช่ชอบด้วยกฎหมายและปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์(คณะที่ 3) ได้วินิจฉัยว่า เรื่องร้องทุกข์นี้ผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้างว่า คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีเหตุผลอันควรและโดยทุจริต เข้าลักษณะเป็นเรื่องร้องทุกข์ตามมาตรา 19(2)(จ) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ซึ่งขณะนั้นยังไม่มี การออกกฎกระทรวงตามมาตรา 19 วรรคสอง กำหนดให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานใดของรัฐ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จึงมีมติไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา

คำแถลงการณ์ของพนักงานรับผิดชอบสำนวน

พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน(นางปานตา ศิริวัฒน์) แตกต่าง จากความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์กล่าวคือ พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน มีความเห็นว่า คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางเป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา แต่โดยที่ขณะนั้นยังมิได้มีพระราชกฤษฎีการะบุให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จึงมีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นี้ได้

ข้อสังเกตเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ไม่มีข้อสังเกตของเลขานุการฯ

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา ตามมติของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

(13) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 42/2533
เรื่องร้องทุกข์ของ พันตำรวจเอก เชาว์ ประสพสันต์

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ว่า ผู้ร้องทุกข์ได้เสนอแบบคำขอแก้ไขวันเดือนปีเกิดของผู้ร้องทุกข์ ใน ก.พ.7 จากเดิมที่ระบุว่าผู้ร้องทุกข์เกิดเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2473 เป็นวันที่ 5 มิถุนายน 2475 ทั้งนี้ เพื่อให้ถูกต้องตามความเป็นจริง โดยได้แนบหลักฐานต่าง ๆ ไปเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย ต่อมา อนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับตำแหน่งฯ ได้พิจารณาแล้วมีมติไม่อนุมัติให้แก้ไขวัน เดือน ปีเกิด ใน ก.พ.7 ของผู้ร้องทุกข์ และ ก.ตร. ได้มีมติรับทราบมติของอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับตำแหน่งฯ แล้ว ต่อมา ผู้ร้องทุกข์ได้เสนอเรื่องขอแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดใน ก.พ.7 อีกครั้งหนึ่ง โดยได้เสนอหลักฐานการศึกษาจากโรงเรียนศึกษาวิชาตามที่ได้รับจากกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ แต่ปรากฏว่า กรมตำรวจได้มีคำสั่งว่า ไม่สามารถดำเนินการเสนอ ก.ตร. ใหม่ได้ ผู้ร้องทุกข์เห็นว่ามติ ก.ตร. ที่เห็นชอบตามมติอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับตำแหน่งฯ ที่ไม่อนุมัติให้ผู้ร้องทุกข์แก้ไขวัน เดือน ปีเกิด นั้น เป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมเป็นเหตุให้ผู้ร้องทุกข์ เกษียณอายุราชการในปีงบประมาณ 2533 ทั้งที่ความเป็นจริงผู้ร้องทุกข์จะเกษียณอายุราชการในปีงบประมาณ 2535 ผู้ร้องทุกข์จึงได้ร้องทุกข์ขอให้วินิจฉัยว่า มติของ ก.ตร. ซึ่งเห็นชอบตามมติของอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับตำแหน่งฯ ดังกล่าว เป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และสั่งการให้มีการพิจารณาการขอแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดของผู้ร้องทุกข์ในทะเบียนประวัติข้าราชการ (ก.พ.7) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงต่อไป

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 4) ได้วินิจฉัยว่า เป็นเรื่องที่ขาดอายุความร้องทุกข์ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 อันเป็นเรื่องที่ต้องห้ามมิให้รับไว้พิจารณาตามมาตรา 20(7)

แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกาและการที่จะพิจารณาวินิจฉัย เรื่องร้องทุกข์
นี้ต่อไป ก็ไม่เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะแต่ประการใด คณะ
กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จึงไม่อาจรับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณาได้

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จึงได้มีมติไม่รับเรื่อง
ร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา

คำแถลงการณ์พนักงานผู้รับผิดชอบส่วนวน

พนักงานผู้รับผิดชอบส่วนวน นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
มีความเห็นในสาระสำคัญในแนวทางเดียวกับคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์
คือ เห็นว่า เรื่องร้องทุกข์นี้เป็นเรื่องที่ต้องห้ามมิให้รับไว้พิจารณาเพราะขาดอายุ
ความร้องทุกข์ อย่างไรก็ดี พนักงานผู้รับผิดชอบส่วนวนมีความเห็นแตกต่างจาก
คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อยู่ประการหนึ่ง กล่าวคือ ในเรื่องนี้ พนักงานผู้รับ
ผิดชอบส่วนวนได้กำหนดประเด็นการพิจารณาไว้แตกต่างไปจากประเด็นในคำวินิจฉัย
คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ คือประเด็นที่เกี่ยวกับ"เขตอำนาจ"ของคณะกรรมการ
วินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา
พ.ศ. 2522 ซึ่งพนักงานผู้รับผิดชอบส่วนวนมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า "มติของ
ก.ตร. ที่ไม่อนุวัติให้แก่ไขวัน เดือน ปีเกิด ของผู้ร้องทุกข์ในทะเบียนประวัติ
ข้าราชการ (ก.พ.7)" มิได้มีลักษณะเป็น "คำวินิจฉัย"ตามนัยมาตรา 7(2)(ค)
ดังกล่าว เรื่องร้องทุกข์นี้ จึงมิใช่เรื่องที่ต้องห้ามมิให้รับไว้พิจารณา ตามมาตรา
7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522

ข้อสังเกตเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา(นายประเสริฐ นาสกุล)
ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีข้อสังเกตว่า โดยที่คำ
วินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และคำแถลงการณ์ของพนักงานผู้รับผิดชอบส่วนวน
ในเรื่องร้องทุกข์นี้ มีสาระสำคัญในแนวทางอย่างเดียวกัน ฉะนั้น การพิจารณา

สั่งการของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีที่จะไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณาตามคำวินิจฉัย คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ หรือสั่งการไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณาตามคำ แลกกลางการณของพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน จึงย่อมทำให้เกิดผลที่ไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลที่จะเกิดแก่ตัวผู้ร้องทุกข์กล่าวคือ ย่อมมีผลทำให้เรื่องร้องทุกข์ของ ผู้ร้องทุกข์รายนี้เป็นเรื่องที่ได้รับไว้พิจารณาไม่ได้

อย่างไรก็ดี ในการวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์และการพิจารณาสั่งการ ของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา นั้น ย่อม สมควรคำนึงถึงและให้ความสำคัญต่อ "การกำหนดประเด็นการพิจารณา" ด้วย เพราะการกำหนดประเด็นการพิจารณาโดยครบถ้วนนั้นย่อมทำให้บุคคลภายนอกทั่วไป มองเห็นได้ว่า การวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องร้องทุกข์ได้กระทำไปโดยมีความครบถ้วนในทุก ประเด็นอันจะมีผลในด้านความเชื่อถือและความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารและต่อระบบ การร้องทุกข์ ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งเป็นระบบที่ฝ่ายบริหารได้ จัดให้มีขึ้นเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชน นอกจากนี้ การวินิจฉัยชี้ขาดเรื่อง ร้องทุกข์ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ย่อมมีผลต่อการสร้างหลักกฎหมายทางบริหาร (หลักกฎหมายปกครอง) ให้เกิดขึ้นได้ เช่นในเรื่องร้องทุกข์นี้ การกำหนดประเด็น การพิจารณาเกี่ยวกับ "เขตอำนาจ" ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ตามมาตรา 7(2)(ค)แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา(ตามคำแถลงการณของพนักงาน ผู้รับผิดชอบสำนวน)ไว้ด้วยนั้น ย่อมทำให้เห็นได้ว่า การวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องร้องทุกข์นี้ ได้กระทำไปโดยมีความครบถ้วนในทุกประเด็นแล้ว และการวินิจฉัยในประเด็น ดังกล่าวนี้น่าจะมีผลต่อการสร้างหลักกฎหมายทางบริหารให้เกิดขึ้นได้ [หลักกฎหมาย ว่าด้วย "นิติกรรมทางวินิจฉัยชี้ขาด" (acte juridictionnel) และหลักกฎหมาย ว่าด้วยการกำหนดคณะกรรมการตามกฎหมายอื่น ที่ทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดคดีปกครอง ระดับต้นให้อยู่ภายใต้ระบบอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ในฐานะองค์กร วิจัยชี้ขาดคดีปกครองระดับอุทธรณ์สูงสุดซึ่งเป็นหลักกฎหมายอื่นเป็นเจตนารมณ์ของ มาตรา 7(2)(ค)] และโดยที่ในประเด็นดังกล่าวนี้ รองเลขาธิการคณะกรรมการ กฤษฎีกา (นายประเสริฐ นาสกุล) ได้พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับคำแถลงการณของ

พนักงานผู้รับผิดชอบส่วนงาน จึงได้เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีว่า สมควรสั่งการ
ไม่รับเรื่องร้องทุกข์นี้ไว้พิจารณา ตามคำแถลงการณ์ของพนักงานผู้รับผิดชอบส่วนงาน

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่อนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับตำแหน่งฯ มีมติไม่อนุมัติให้แก้ไขวัน เดือน ปีเกิดของผู้ร้องทุกข์นั้นที่ ผู้ร้องทุกข์อยู่ในระหว่างดำเนินการหาหลักฐานเพิ่มเติม ตามที่กองกำลังพล กรม ตำรวจ สั่งให้ดำเนินการนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรมกับผู้ร้องทุกข์ เพราะผู้ร้องทุกข์ยังไม่มีโอกาสเสนอหลักฐานให้อนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับตำแหน่งฯ พิจารณาโดยครบถ้วนก่อนที่จะมีมติ ดังนั้น มติ ก.ตร. ที่รับทราบมติของอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับตำแหน่งฯ จึงยังไม่ถือว่าเป็นที่สุดตามข้อ 12 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดในทะเบียนประวัติข้าราชการ พ.ศ. 2523 นายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2533 ให้ ก.ตร. ทบทวนการพิจารณา การขอแก้ไขวัน เดือนปีเกิดของผู้ร้องทุกข์ในทะเบียนประวัติข้าราชการ (ก.พ. 7) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงต่อไป

(14) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่ 83/2534 เรื่อง ร้องทุกข์ของนายมนูญ จันทิหล้า นายบุญเส็ง แสงพุ่มคือ และนายประสิทธิ์ มันทนา

ผู้ร้องทุกข์ทั้งหมดได้ร้องทุกข์ในประเด็นเดียวกันว่าผู้ร้องทุกข์ ทั้งหมดเป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ผู้ร้องทุกข์ได้ทำ เรื่องขอกลับเข้ารับราชการและได้รับการอนุมัติจาก อ.ก.ค. จังหวัดเลย แล้ว แต่ ผู้ร้องทุกข์ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งและอัตราเงินเดือนที่ต่ำกว่าเดิมมาก ผู้ร้องทุกข์จึงได้ทำเรื่องขอปรับพอกเงินเดือนตามลำดับขั้นขึ้นไป และได้รับการอนุมัติ จากกรมบัญชีกลางให้ส่งจ่ายได้แล้ว ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลยได้เบิก

จ่ายเงินของปีงบประมาณ พ.ศ. 2532 ให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2532 ต่อมาในระหว่างเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2532 ก.ค. ได้ทักท้วงว่า สำนักงานงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ได้บรรจุและแต่งตั้งผู้ร้องทุกข์ที่ตำแหน่งและอัตราของผู้ช่วยครูที่ได้ขึ้นบัญชีไว้ จึงให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ทำเรื่องขออนุมัติบรรจุผู้ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู เป็นการเฉพาะราย และ ก.ค. ได้อนุมัติให้บรรจุผู้ออกจากราชการไปแล้ว กลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2531 ในตำแหน่งและอัตราเงินเดือนทุกประการ (ตำแหน่งและอัตราตามที่ได้รับบรรจุกลับเข้ารับราชการครั้งแรก) ต่อมา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลยได้มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งเดิมที่ให้ผู้ร้องทุกข์กลับเข้ารับราชการ และได้มีคำสั่งใหม่บรรจุและแต่งตั้งผู้ร้องทุกข์ใหม่ในตำแหน่งและอัตราเงินเดือนตามคำสั่งที่ได้ยกเลิกนั้นทุกประการ ส่วนการเบิกจ่ายเงินขอปรับอัตราเงินเดือนที่กรมบัญชีกลางสั่งจ่ายให้แล้วของปีงบประมาณ พ.ศ. 2531 และ พ.ศ. 2533 ที่เหลืออยู่ก็ไต่งดการเบิกจ่ายตั้งแต่นั้นมา โดยอ้างว่าคำสั่งที่ให้จ่ายเงินให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ไม่ถูกต้องตรงความเป็นจริง และได้ยกเลิกคำสั่งนี้พร้อมกับทำหนังสือเรียกเงินจำนวนที่ได้เบิกจ่ายให้กับผู้ร้องทุกข์ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2532 นั้นคืนด้วยทำให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับความเดือดร้อน จึงได้ทำหนังสือร้องทุกข์ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาให้ความเป็นธรรม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้พิจารณาให้ความเป็นธรรม โดยให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย แก่ไชบัณฑิตกอนุมัติ อ.ก.ค. จังหวัดเลยเสียใหม่ให้สอดคล้องกับคำสั่งขอปรับเงินเดือนที่กรมบัญชีกลางได้อนุมัติสั่งจ่ายให้แล้วโดยให้ประชุม อ.ก.ค. จังหวัดเลยเพื่ออนุมัติแก่ไชบัณฑิตกเพิ่มเติมเงินเดือนของผู้ร้องทุกข์ ให้เป็นในตำแหน่งครู 1 รับเงินเดือนในระดับ 3 ขึ้น 5,745 บาท และให้ได้รับในระดับ 1 ขึ้น 2,205 บาท ไปพลางก่อนจนกว่ากรมบัญชีกลางจะสั่งถือจ่าย อ.ก.ค. จังหวัดเลย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ทำเรื่องขออนุมัติไปยัง ก.ค. แต่ ก.ค. ไม่อนุมัติ ผู้ร้องทุกข์จึงเห็นว่า ก.ค. ไม่ได้ให้ความเป็นธรรมจึงได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ คณะที่ 4 ได้วินิจฉัยว่าถึงแม้ว่า ก.ค. จะจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 อันถือได้ว่าเป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นก็ตาม แต่การร้องทุกข์โต้แย้งมติของ ก.ค. นั้น ที่จะเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 จะต้องเป็นการร้องทุกข์เกี่ยวกับ"คำวินิจฉัย"ของ"คณะกรรมการ"ในระดับอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ กล่าวคือ จะต้องมีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการในลักษณะที่เป็นการโต้แย้งในรูปของ"คำวินิจฉัย" ที่มีกระบวนการ"วิธีพิจารณา"ในการดำเนินงานด้วย แต่ในกรณีเรื่องร้องทุกข์นี้ ก.ค. โดยสภาพเป็นองค์กรในรูป"คณะบุคคล" ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่จะต้องกระทำด้วยการมี "มติ" และมติที่ไม่อนุมัติให้อัตราเงินเดือน เป็นเพียงรูปแบบของ"คำสั่ง" ในทางบริหารเท่านั้น ซึ่งผู้ร้องทุกข์อาจร้องทุกข์ได้เสมอว่าคำสั่งทางบริหารนั้นไม่ถูกต้องหรือกระทำการเกินอำนาจ ดังนั้น สำหรับในประเด็นนี้ มติของ ก.ค. จึงไม่ต้องห้ามที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะรับไว้พิจารณา

แต่อย่างไรก็ดี เรื่องร้องทุกข์นี้ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (คณะที่ 4) ได้มีมติไม่รับไว้พิจารณา และมีเหตุผลโดยสรุปว่า การกล่าวอ้างว่า ก.ค. กระทำการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นการตรวจสอบดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามนัยมาตรา 19(2)(จ) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ซึ่งยังไม่มีการท้วงติงตามความในมาตรา 19 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 เรื่องร้องทุกข์นี้จึงไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะรับไว้พิจารณาได้

(8) คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ 5/2538 เรื่องร้องทุกข์ของนายอนันต์ รัตนวงศ์

ข้อเท็จจริง

ผู้ร้องทุกข์เป็นข้าราชการบำนาญ อดีตข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าศาลา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช (สพจ.นครศรีธรรมราช) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ได้ร้องทุกข์ว่า ผู้ร้องทุกข์เกษียณอายุราชการเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2535 ในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าสูงโดยก่อนที่ผู้ร้องทุกข์จะเกษียณอายุราชการนั้น ผู้ร้องทุกข์ได้รับเงินเดือนเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2535 ในระดับ 7 ขึ้น 18,120 บาท ต่อมาเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2535 ได้มีการประกาศใช้กฎ ก.ค. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ว่าด้วยการกำหนดระดับเงินเดือนของตำแหน่งข้าราชการครู ซึ่งได้กำหนดว่า ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนได้รับเงินเดือนระดับ 7 ถึงระดับ 8 โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพของงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค. กำหนด จากนั้นคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ได้มีมติให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 สั่งเลื่อนระดับและปรับอัตราเงินเดือนของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น ตามกฎ ก.ค. ดังกล่าว ผู้ร้องทุกข์จึงเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะได้เลื่อนระดับเงินเดือนตามกฎ ก.ค. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2535) ฯลฯ โดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จะต้องมียกคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์รับเงินเดือนในระดับ 8 ขึ้น 18,900 บาท ตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน 2535 เสียก่อน แล้วจะต้องมียกคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับเงินเดือนในระดับ 8 ขึ้น 19,740 บาท ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2535 แต่ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับการเลื่อนระดับและปรับอัตราเงินเดือนเป็นระดับ 8 ตามมติ ก.ค. ดังกล่าวเนื่องจาก สพจ.นครศรีธรรมราชได้สำรวจข้าราชการครู ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดที่ได้รับการปรับปรุงอัตราเงินเดือนตามกฎ ก.ค. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2535) ฯลฯ และได้จัดทำบัญชีรายละเอียดของผู้บริหารสถานศึกษารวมจำนวน 189 ราย ส่งไปยัง สพช. โดยไม่มีชื่อผู้ร้องทุกข์อยู่ในบัญชีดังกล่าวด้วย สพช. จึงได้มีคำสั่งที่ 1708/2535 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2535 เลื่อนและ

แต่งตั้งข้าราชการครูในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นระดับ 8 โดยไม่ปรากฏชื่อผู้ร้องทุกข์อยู่ด้วย ต่อมาเมื่อ สปจ.นครศรีธรรมราชได้รายงานเพิ่มเติมแต่ก็ไม่มีชื่อผู้ร้องทุกข์อีกเช่นกัน ดังนั้น ตามคำสั่งสปช. ที่ 2280/2535 ลงวันที่ 4 กันยายน 2535 ที่เลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการครู กรณีเกษียณอายุเมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 ผู้ร้องทุกข์จึงได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนในระดับ 7 จากขึ้น 18,120 บาท เป็นขึ้น 18,840 บาท ผู้ร้องทุกข์ได้ทราบความผิดพลาดดังกล่าวเมื่อได้ดูคำสั่งที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าศาลาเมื่อเดือนกันยายน 2535 ก่อนที่จะเกษียณอายุราชการ ผู้ร้องทุกข์จึงได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบและหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอท่าศาลาด้วยวาจา เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าว ซึ่ง สปจ.นครศรีธรรมราชได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ศช 1428/9065 ลงวันที่ 30 กันยายน 2535 รายงานเรื่องดังกล่าวให้ สปช.ทราบและขอให้มีการสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับเงินเดือนในระดับ 8 ขึ้น 18,900 บาท และแก้ไขคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการครูเกษียณอายุในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ร้องทุกข์ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงด้วย ซึ่ง สปช.ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ร้องทุกข์พ้นจากราชการไปแล้วเนื่องจากเกษียณอายุ จึงดำเนินการขออนุมัติต่อ ก.ค. เป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายตามข้อ 12 แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 ว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือน ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 บัญญัติให้นำมาใช้บังคับแก่ข้าราชการครูโดยอนุโลมแต่ ก.ค. ได้พิจารณาแล้วมีมติว่า ผู้มีอำนาจตามมาตรา 42 ไม่อาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับเงินเดือนในระดับ 8 ขึ้น 18,900 บาท โดยมีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ 18 เมษายน 2535 ได้ เนื่องจากผู้ร้องทุกข์ไม่มีสภาพเป็นข้าราชการครูในขณะที่ยื่นคำสั่ง ผู้ร้องทุกข์ได้รับทราบผลการพิจารณาดังกล่าวจากหนังสือสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าศาลา ที่ ศช 1428.06/1095 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2536 ผู้ร้องทุกข์เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม และต้องเสียสิทธิอันชอบธรรมที่ไม่ได้รับการเลื่อนระดับ และไม่ได้รับการปรับอัตราเงินเดือนเป็นระดับ 8 ขึ้น 19,740 บาท ก่อนที่จะเกษียณอายุ ซึ่งทำให้ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับการปรับเงินเดือนตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน

2535 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2535 คิดเป็นเงินประมาณ 4,890 บาท และได้รับเงินบำนาญขาดไปเดือนละประมาณ 864 บาท ผู้ร้องทุกข์จึงร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ เพื่อพิจารณาดำเนินการให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 42 เลื่อนให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับเงินเดือนในระดับ 8 ขึ้น 18,900 บาท โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ 18 เมษายน 2535 และเลื่อนให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับเงินเดือนในชั้น 19,740 บาท ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2535

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์(คณะที่ 4) ได้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์นี้แล้วเห็นว่า กรณีของผู้ร้องทุกข์นี้ ก.ค. ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 และมีอำนาจหน้าที่ตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติดังกล่าวตามมาตรา 7(3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ได้ใช้อำนาจตีความชี้ขาดกรณีของผู้ร้องทุกข์อันเป็นปัญหาข้อกฎหมายว่า ผู้มีอำนาจตามมาตรา 42 ไม่อาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับเงินเดือนในระดับ 8 ขึ้น 18,900 บาท โดยมีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน 2535 ได้ เพราะผู้ร้องทุกข์ไม่มีสภาพเป็นข้าราชการครูขณะออกคำสั่ง ดังนั้น จึงเห็นว่า การที่ผู้ร้องทุกข์ร้องทุกข์ว่า ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่เลื่อนระดับและปรับอัตราเงินเดือนของผู้ร้องทุกข์เป็นระดับ 8 ย้อนหลังโดย ก.ค. ได้มีมติวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายแล้วนั้น จึงเข้าลักษณะเป็นกรณีร้องทุกข์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นในปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 ซึ่งขณะนั้นยังไม่มีพระราชกฤษฎีการะบุให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัย ของคณะกรรมการดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ ดังนั้น เรื่องร้องทุกข์นี้จึงไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่จะรับไว้พิจารณาได้

ข้อสังเกตของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในเรื่องร้องทุกข์นี้เฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น ตามมาตรา 7(2)(ค) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522

(ก) ในเรื่องร้องทุกข์นี้ ผู้ร้องทุกข์โต้แย้งคำสั่งของ สปช. ที่มีได้เลื่อนระดับและปรับอัตราเงินเดือนของผู้ร้องทุกข์เป็นระดับ 8 ย้อนหลังไปถึงวันที่ 18 เมษายน 2535 อันเกิดจากความผิดพลาดของ สปจ. นครศรีธรรมราชที่มีได้แจ้งชื่อของผู้ร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์มิได้คัดค้านมติของ ก.ค. ซึ่งเป็น การวินิจฉัยปัญหาตามการตั้งเรื่องของ สปช. ในประเด็นที่ว่า ก.ค. จะอนุมัติให้ผู้บังคับบัญชาสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้แก่ผู้ร้องทุกข์ซึ่งเกษียณอายุพ้นจากราชการไปแล้วเป็นกรณีเฉพาะรายตามนัยข้อ 12 แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ 13(พ.ศ. 2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 ว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือนได้หรือไม่ ซึ่งเป็นคนละประเด็นกัน

(ข) พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522 มีวัตถุประสงค์ที่จะให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ 2 ประการ คือ "วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้" ตามมาตรา 7(2)(ก) และ "พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นในปัญหาข้อกฎหมาย ตามที่จะได้มีพระราชกฤษฎีกากระบุให้มีการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้" ตามมาตรา 7(2)(ค) ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในการ "วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์" ตามมาตรา 7(2)(ก) นั้น คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณาและวินิจฉัยคำร้องทุกข์เกี่ยวกับการกระทำ หรือการวินิจฉัยสั่งการทางปกครองของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐฝ่ายปกครอง แต่ในการ "พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่นในปัญหาข้อกฎหมาย" ตามมาตรา 7(2)(ค) นั้น คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีฐานะเป็น "ศาลสูง" ที่พิจารณาอุทธรณ์คำวินิจฉัย

ของ "คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น" ในฐานะที่เป็น "ศาลล่าง" ซึ่งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเช่นว่านี้ จะต้องเป็นคำวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทหรือข้อโต้แย้งในลักษณะเดียวกันกับคำวินิจฉัยขององค์การตุลาการ เช่น คำวินิจฉัยของ ก.ค. ในกรณีที่วินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษข้าราชการครู คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางในกรณีที่วินิจฉัยอุทธรณ์ ของเจ้าของที่ดินหรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสีย เกี่ยวกับที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ดังนั้น อำนาจหน้าที่ทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้นของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จึงแตกต่างกัน

(ค) การที่ ก.ค. มีมติในเรื่องนี้ เป็นเพียงการตีความหรือวินิจฉัยปัญหากรณีการเลื่อนขึ้นเงินเดือนของผู้ร้องทุกข์ว่า ผู้มีอำนาจตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 จะมีอำนาจสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ ซึ่งได้พ้นสภาพจากการเป็นข้าราชการครูในขณะที่จะออกคำสั่งให้ได้รับเงินเดือนในระดับ 8 ย้อนไปถึงวันที่ 18 เมษายน 2535 ได้หรือไม่ ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการในงานทางบริหารตามมาตรา 7(4) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523

(ง) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยมีข้อสังเกตประกอบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มาโดยตลอดว่า คณะกรรมการตามมาตรา 7(2)(ค) นั้น ไม่รวมถึงคณะกรรมการที่มีคำสั่งในงานทางบริหาร ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครองนั้น เป็นการจัดการกระบวนการยุติธรรมในฝ่ายปกครอง ลักษณะของคำวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทขององค์กรเหล่านี้เป็นการใช้อำนาจทางตุลาการโดยองค์กรในฝ่ายปกครอง โดยองค์กรเหล่านี้เป็นองค์กรที่พิจารณาโดยคณะบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน คำวินิจฉัยของคณะกรรมการประเภทนี้ให้บทวนได้เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย ส่วนในปัญหาข้อเท็จจริงให้ถือว่าเป็นที่ยึดตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายได้เคยตีความไว้ในกรณีคำวินิจฉัยที่ 26/2529 ว่า มาตรา 7(2)(ค) ไม่มีข้อความใดที่ทำให้เข้าใจได้ว่าจำกัดเฉพาะนิติกรรมทางตุลาการของฝ่ายปกครองเท่านั้น ซึ่งเลขาธิการยังคงมีความเห็นตามข้อสังเกตในแนวเดิมที่ว่า

มาตรา 7(2)(ค) มีความหมายเฉพาะคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครองในลักษณะที่กล่าวข้างต้นเท่านั้น เมื่อเรื่องร้องทุกข์นี้เป็นกรณีที่ ก.ค. ได้ใช้อำนาจชี้ขาดปัญหากรณีของผู้ร้องทุกข์ว่า ผู้มีอำนาจตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 จะมีอำนาจสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ ซึ่งได้พ้นสภาพจากการเป็นข้าราชการครูในขณะที่จะออกคำสั่งให้ได้รับเงินเดือนในระดับ 8 ย้อนไปถึงวันที่ 18 เมษายน 2535 ได้หรือไม่นั้น เป็นกรณีการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการในงานทางบริหาร มิใช่เป็นกรณีการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครอง กรณีจึงไม่ต้องห้ามที่จะรับไว้พิจารณาตามมาตรา 7(2)(ค)

เลขาธิการฯ ได้เสนอความเห็นที่เห็นว่า สมควรที่นายกรัฐมนตรี จะได้สั่งการให้เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาแก้ไขคำสั่งเลื่อนระดับและปรับอัตราเงินเดือนของผู้ร้องทุกข์เป็นระดับ 8 ย้อนหลังไปถึงวันที่ 18 เมษายน 2535 อันเป็นวันที่ผู้ร้องทุกข์ยังมีสถานภาพของความเป็นข้าราชการครูและแก้ไขคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการครูเกษียณอายุให้เป็นการถูกต้อง ต่อไปด้วย

คำสั่งของนายกรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งให้เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินการแก้ไขคำสั่งเลื่อนระดับและปรับอัตราเงินเดือนของผู้ร้องทุกข์ย้อนหลังไปถึงวันที่ 18 เมษายน 2535 อันเป็นวันที่ผู้ร้องทุกข์ยังมีสถานภาพของความเป็นข้าราชการครู และแก้ไขคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการครูเกษียณอายุให้เป็นการถูกต้องต่อไปด้วย

ประวัติผู้เขียน

นายคมสัน โพธิ์คง เกิดวันที่ 3 กรกฎาคม 2508 สำเร็จการศึกษา
นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2531 และเข้าศึกษาต่อ
ในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อพ.ศ. 2534 ปัจจุบัน
รับราชการเป็นนิติกร 5 ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ชุดที่ 1
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

